

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/1936
av den 23 oktober 2019
om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 16, 43.2, 50, 53.1, 91, 100, 114, 168.4, 169, 192.1 och 325.4 och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 31,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av revisionsrättens yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

med beaktande av yttrandet av den 30 november 2018 från den expertgrupp som avses i artikel 31 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Personer som arbetar för en offentlig eller privat organisation eller är i kontakt med en sådan organisation i sin arbetsrelaterade verksamhet är ofta de första som får vetskap om hot mot eller skada för allmänintresset som kan uppstå i det sammanhanget. Genom att rapportera överträdelser av unionsrätt som skadar allmänintresset agerar sådana personer som *visselblåsare* och spelar därför en viktig roll när det gäller att avslöja och förhindra sådana överträdelser samt när det gäller att garantera samhällets välfärd. Potentiella visselblåsare avskräcks dock ofta från att rapportera om sina farhågor eller misstankar av rädsla för repressalier. I detta sammanhang erkänns vikten av att erbjuda ett balanserat och effektivt skydd för visselblåsare alltmer på både unions- och internationell nivå.
- (2) På unionsnivå är rapporter och offentliggöranden från visselblåsare ett av leden i kontrollen av efterlevnaden av unionsrätten och unionens politik. De förser systemen för efterlevnadskontroll och brottsbekämpning på nationell nivå och unionsnivå med information som leder till att överträdelser av unionsregler kan upptäckas, utredas och lagföras effektivt, vilket leder till ökad insyn och ansvarsskyldighet.
- (3) På vissa politikområden kan överträdelser av unionsrätten, oavsett om de enligt nationell rätt kategoriseras som administrativa, straffrättsliga eller som andra typer av överträdelser, skada allmänintresset allvarligt genom att de skapar betydande risker för samhällets välfärd. Om brister i kontrollen av efterlevnaden har identifierats på dessa områden, och visselblåsare befinner sig normalt i en privilegierad ställning när det gäller att kunna avslöja överträdelser, är det nödvändigt att stärka efterlevnadskontrollen genom att inrätta effektiva, konfidentiella och säkra rapporteringskanaler och genom att säkerställa att visselblåsare skyddas effektivt mot repressalier.
- (4) Det skydd som för närvarande erbjuds visselblåsare i unionen är fragmenterat mellan medlemsstaterna och skiljer sig åt mellan olika politikområden. Följderna av överträdelser av unionsrätten med gränsöverskridande dimension som rapporteras av visselblåsare visar hur ett otillräckligt skydd i en medlemsstat får negativa konsekvenser för unionspolitikens funktion inte enbart i den medlemsstaten utan även i andra medlemsstater och i unionen som helhet.
- (5) Gemensamma miniminormer som säkerställer att visselblåsare skyddas effektivt bör vara tillämpliga i fråga om akter och politikområden där det finns ett behov av att stärka kontroll av efterlevnaden, underrapportering av visselblåsare är en viktig faktor som påverkar kontrollen av efterlevnaden, och överträdelser av unionsrätten kan medföra allvarlig skada för allmänintresset. Medlemsstaterna kan besluta att utvidga tillämpningen av nationella bestämmelser till andra områden i syfte att säkerställa att det finns en övergripande och enhetlig ram för att skydda visselblåsare på nationell nivå.

⁽¹⁾ EUT C 405, 9.11.2018, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 62, 15.2.2019, s. 155.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 16 april 2019 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 7 oktober 2019.

- (6) Skydd för visselblåsare är nödvändigt för att stärka kontrollen av efterlevnaden av unionsrätt rörande offentlig upphandling. Det är inte bara nödvändigt att förebygga och upptäcka bedrägeri och korrupktion med anknytning till upphandling i samband med genomförandet av unionens budget, men även att ta itu med nationella upphandlande myndigheters och upphandlande enheters bristande efterlevnad av reglerna om offentlig upphandling när det gäller utförande av byggtreprenad, leverans av varor och tillhandahållande av tjänster. Överträdelser av dessa regler skapar snedvridningar av konkurrensen, ökar kostnaderna för att bedriva verksamhet, undergräver investerares och aktieägares intressen och gör det, generellt sett, mindre attraktivt att investera samt skapar ojämlika konkurrensvillkor för alla företag i unionen, vilket påverkar en väl fungerande inre marknad.
- (7) På området för finansiella tjänster har unionslagstiftaren redan erkänt mervärdet av skydd för visselblåsare. Efter den finansiella krisen, då allvarliga brister i kontrollen av efterlevnaden av de relevanta reglerna uppdagades, infördes åtgärder för skydd av visselblåsare, inbegripet interna och externa rapporteringskanaler och ett uttryckligt förbud mot repressalier, i ett betydande antal rättsakter på området finansiella tjänster såsom anges av kommissionen i dess meddelande av den 8 december 2010 om att förstärka sanktionssystemen i den finansiella tjänstesektorn. I samband med det tillsynsregelverk som gäller för kreditinstitut och värdepappersföretag föreskriver, särskilt, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽⁴⁾ om regler om skydd för visselblåsare som gäller inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013⁽⁵⁾.
- (8) Vad gäller säkerheten för produkter som släpps ut på den inre marknaden är de företag som deltar i tillverknings- och distributionskedjan den främsta beviskällan vilket leder till att rapportering från visselblåsare i sådana företag har ett stort mervärde, eftersom de är mycket närmare källan till information om eventuell otillbörlig och olaglig tillverkning, import eller distribution i fråga om osäkra produkter. Följaktligen föreligger ett behov av att införa skydd för visselblåsare avseende säkerhetskrav för produkter som regleras genom unionens harmoniseringslagstiftning som framgår av bilagorna I och II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020⁽⁶⁾ och avseende allmänna produktssäkerhetskrav som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG⁽⁷⁾. Skydd för visselblåsare som föreskrivs i detta direktiv skulle också vara avgörande för att förhindra avledning av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition samt försvarsrelaterade produkter, eftersom det skulle uppmuntra rapportering av överträdelser av unionsrätten, såsom dokumentbedrägeri, ändrad märkning eller olagliga förvärv av skjutvapen inom unionen där överträdelser ofta innebär en avledning från den lagliga till den illegala marknaden. Skydd för visselblåsare som föreskrivs i detta direktiv skulle också bidra till att förhindra olaglig tillverkning av hemgjorda sprängämnen genom att bidra till en korrekt tillämpning av restriktioner och kontroller avseende sprängämnesprekursorer.
- (9) Vikten av skydd för visselblåsare i fråga om att förebygga och avskräcka från överträdelser av unionsreglerna om transportsäkerhet, vilka kan utgöra en fara för människors liv, har redan erkänts i sektoriella unionsakter om luftfartssäkerhet, nämligen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 376/2014⁽⁸⁾ och sjötransportssäkerhet, nämligen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/54/EU⁽⁹⁾ och 2009/16/EG⁽¹⁰⁾, vilka innehåller regler om skräddarsydda skyddsåtgärder för visselblåsare och om särskilda rapporteringskanaler.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 (EUT L 169, 25.6.2019, s. 1).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet (EGT L 11, 15.1.2002, s. 4).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 376/2014 av den 3 april 2014 om rapportering, analys och uppföljning av händelser inom civil luftfart, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 996/2010 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG, kommissionens förordningar (EG) nr 1321/2007 och (EG) nr 1330/2007 (EUT L 122, 24.4.2014, s. 18).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/54/EU av den 20 november 2013 om vissa flaggstaters ansvar i fråga om efterlevnad och verkställighet av 2006 års konvention om arbete till sjöss (EUT L 329, 10.12.2013, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/16/EG av den 23 april 2009 om hamnstatskontroll (EUT L 131, 28.5.2009, s. 57).

Dessa akter föreskriver också skydd för arbetstagare som rapporterar om sina egna årliga misstag mot repressalier (så kallad rättvisekultur). Det är nödvändigt att komplettera de befintliga inslagen av skydd för visseblåsare inom dessa två sektorer och att erbjuda sådant skydd för andra transportslag, nämligen transporter på inre vattenvägar och väg- och järnvägstransporter, för att stärka kontrollen av efterlevnaden av säkerhetsnormer med avseende på de transportslagen.

- (10) När det gäller miljöskyddet, är bevisinsamling rörande förebyggande, upptäckt av och åtgärder mot miljöbrott och olagligt handlande fortfarande en utmaning och åtgärder i det avseendet måste förstärkas, vilket betonades i kommissionens meddelande av den 18 januari 2018 med titeln *EU:s åtgärder för att förbättra efterlevnaden av miljölagstiftningen och miljöstyrningen*. Mot bakgrund av att de enda reglerna om skydd för visseblåsare vad gäller miljöskydd innan detta direktivs ikraftträdande fastställs i en sektorsspecifik akt, nämligen Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU⁽¹⁾, är det nödvändigt att införa sådant skydd för att säkerställa en effektiv kontroll av efterlevnaden av unionens regelverk på miljöområdet, där överträdelser kan orsaka skada för allmänintresset med möjliga spridningseffekter över nationsgränserna. Införandet av sådant skydd är också relevant i fall där osäkra produkter kan orsaka miljöskada.
- (11) Att stärka skyddet av visseblåsare skulle också bidra till att förebygga och avskräcka från överträdelser av Europeiska atomenergigemenskapens regler om kärnsäkerhet, strålskydd och till ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Det skulle också stärka efterlevnaden av relevanta bestämmelser i rådets direktiv 2009/71/Euratom⁽²⁾ om att främja och stärka en effektiv kärnsäkerhetskultur, särskilt artikel 8b.2 a i det direktivet, enligt vilket det bland annat krävs att den behöriga tillsynsmyndigheten fastställer ledningssystem som vederbörligen prioriterar kärnsäkerhet och som på alla personal- och ledningsnivåer främjar möjligheten att ifrågasätta det faktiska genomförandet av relevanta säkerhetsprinciper och säkerhetsrutiner samt att inom rimlig tid rapportera om säkerhetsfrågor.
- (12) Införandet av en ram för skydd för visseblåsare skulle även bidra till att stärka verkställandet av befintliga bestämmelser och förhindra överträdelser av unionsregler som rör livsmedelskedjan, särskilt vad gäller livsmedels- och fodersäkerhet samt djurs hälsa, skydd och välbefinnande. De olika unionsregler som fastställts på dessa områden är nära förbundna med varandra. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002⁽³⁾ fastställs allmänna principer och krav som ligger till grund för alla unionsåtgärder och nationella åtgärder som rör livsmedel och foder, med särskild inriktning på livsmedelssäkerhet, i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel samt en effektivt fungerande inre marknad. Den förordningen förskriver bland annat att livsmedels- och foderföretagare hindras från att avråda sina anställda och andra personer från att samarbeta med behöriga myndigheter, om det samarbetet skulle kunna förhindra, minska eller undanröja en risk som förorsakas av ett livsmedel. Unionslagstiftaren har valt ett liknande synsätt på området för djurhälsa genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429⁽⁴⁾, som fastställer regler om förebyggande och bekämpning av djursjukdomar som kan överföras till djur eller till människor, och inom området för skydd och välbefinnande för djur som hålls för animalieproduktion, för djur som används för vetenskapliga ändamål, för djur under transport och för djur vid tidpunkten för avlivning genom rådets direktiv 98/58/EG⁽⁵⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU⁽⁶⁾ samt rådets förordningar (EG) nr 1/2005⁽⁷⁾ respektive (EG) nr 1099/2009⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG (EUT L 178, 28.6.2013, s. 66).

⁽²⁾ Rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 172, 2.7.2009, s. 18).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") (EUT L 84, 31.3.2016, s. 1).

⁽⁵⁾ Rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur (EGT L 221, 8.8.1998, s. 23).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU av den 22 september 2010 om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål (EUT L 276, 20.10.2010, s. 33).

⁽⁷⁾ Rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 (EUT L 3, 5.1.2005, s. 1).

⁽⁸⁾ Rådets förordning (EG) nr 1099/2009 av den 24 september 2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning (EUT L 303, 18.11.2009, s. 1).

- (13) Visselblåsares rapportering av överträdelse kan vara avgörande för att upptäcka och förebygga, minska eller undanröja risker för folkhälsa och konsumentskydd till följd av överträdelse av unionsregler och som annars kanske skulle förblivit okända. I synnerhet är konsumentskydd också nära kopplat till fall där osäkra produkter kan orsaka betydande skada för konsumenter.
- (14) Respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter, som fastställs som grundläggande rättigheter i artiklarna 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), är andra områden där visselblåsare kan bidra till att avslöja överträdelse som kan skada allmänintresset. Visselblåsare kan även bidra till att avslöja överträdelse av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148⁽¹⁹⁾ om säkerhet i nätverks- och informationssystem, som inför ett krav på incidentrapporter, inbegripet sådana som inte undergräver säkerheten för personuppgifter, och säkerhetskrav för enheter som tillhandahåller samhällsviktiga tjänster inom många sektorer, till exempel energi, hälso- och sjukvård, transport och banker, och för leverantörer av viktiga digitala tjänster, såsom molntjänster och för leverantörer av grundläggande tjänster, såsom vatten, elektricitet och gas. Visselblåsares rapportering på detta område är särskilt värdefull för att förebygga säkerhetsincidenter som skulle påverka viktig ekonomisk och samhällsrelaterad verksamhet och digitala tjänster som används i stor utsträckning samt för att förhindra eventuella överträdelse av unionens dataskyddsregler. Denna rapportering bidrar till att säkerställa kontinuiteten för tjänster som är avgörande för den inre marknadens funktion och för välfärden i samhället.
- (15) Skyddet av unionens finansiella intressen, som avser kampen mot bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens utgifter, uppbörd av unionens inkomster och medel eller tillgångar, är dessutom ett centralt område där kontrollen av efterlevnaden av unionsrätten behöver stärkas. Förstärkningen av skyddet av unionens finansiella intressen är också relevant för genomförandet av unionens budget med avseende på utgifter som uppkommit på grundval av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget). Bristen på en effektiv efterlevnadskontroll på området för skydd för unionens finansiella intressen, inbegripet i fråga om bedrägeri och korruption på nationell nivå, leder till en minskning av unionens inkomster och ett missbruk av unionsmedel, vilket kan snedvrída offentliga investeringar, hindra tillväxt och undergräva medborgarnas förtroende för unionens åtgärder. Enligt artikel 325 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska unionen och medlemsstaterna bekämpa bedrägeri och annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens finansiella intressen. Relevanta unionsåtgärder i detta avseende inbegriper i synnerhet rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95⁽²⁰⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013⁽²¹⁾. Förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 kompletteras med avseende på de allvarligaste typerna av bedrägerirelaterade åtgärder av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371⁽²²⁾ och av den konvention som utarbetats på grundval av artikel K.3 i fördraget om Europeiska unionen, om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen av den 26 juli 1995⁽²³⁾, inbegripet protokollen av den 27 september 1996⁽²⁴⁾, den 29 november 1996⁽²⁵⁾ och den 19 juni 1997⁽²⁶⁾. Den konventionen och de protokollen gäller fortsatt för medlemsstater som inte är bundna av direktiv (EU) 2017/1371.
- (16) Gemensamma miniminormer för skydd av visselblåsare bör även fastställas med avseende på sådana överträdelse som rör den inre marknaden, som avses i artikel 26.2 i EUF-fördraget. Enligt rättspraxis från Europeiska unionens domstol (nedan kallad *domstolen*) är dessutom unionsåtgärder som syftar till att upprätta den inre marknaden eller säkerställa dess funktion avsedda att bidra till att undanröja hinder för den fria rörligheten för varor eller friheten att tillhandahålla tjänster och till att bidra till att undanröja snedvridningar av konkurrensen.
- (17) Skyddet av visselblåsare i syfte att stärka kontrollen av efterlevnaden av unionens konkurrensrätt, inbegripet avseende statligt stöd, skulle även fungera som ett skydd för välfungerande marknader i unionen, skapa likvärdiga förutsättningar för företag och ge fördelar för konsumenter. Vad gäller de konkurrensregler som är tillämpliga på företag, har vikten av insiderrapportering när det gäller att upptäcka överträdelse av

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148 av den 6 juli 2016 om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen (EUT L 194, 19.7.2016, s. 1).

⁽²⁰⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²³⁾ EGT C 316, 27.11.1995, s. 49.

⁽²⁴⁾ EGT C 313, 23.10.1996, s. 2.

⁽²⁵⁾ EGT C 151, 20.5.1997, s. 2.

⁽²⁶⁾ EGT C 221, 19.7.1997, s. 2.

konkurrensrätten redan erkänts i unionens system för förmånlig behandling som kommissionen följer enligt artikel 4a i kommissionens förordning (EG) nr 773/2004⁽²⁷⁾ och i och med att kommissionen nyligen införde ett verktyg för anonyma visseblåsare. Överträdelse som rör konkurrensregler och statsstödsregler avser artiklarna 101, 102, 106, 107 och 108 i EUF-fördraget och sekundärrättsliga bestämmelser som har antagits för deras tillämpning.

- (18) Överträdelse av lagstiftningen om bolagsskatt och arrangemang vars syfte är att få en skattefördel och att kringgå rättsliga skyldigheter, vilka motverkar målet eller syftet med tillämplig bolagsskattelagstiftning, inverkar negativt på den inre marknadens funktion. Sådana överträdelse och arrangemang kan ge upphov till orättvis skattekonkurrens och omfattande skatteflykt, vilket snedvrider konkurrensen mellan företag och resulterar i förlorade skatteintäkter för både medlemsstaterna och unionens budget som helhet. Detta direktiv bör föreskriva skydd mot repressalier för personer som rapporterar om arrangemang som syftar till undandragande och/eller missbruk som annars skulle kunna förbli oupptäckta, i syfte att stärka de behöriga myndigheternas förmåga att säkerställa en väl fungerande inre marknad och undanröja snedvridningar och handelshinder som inverkar på företagets konkurrenskraft på den inre marknaden och som är direkt kopplade till reglerna om fri rörlighet och även av relevans för tillämpningen av reglerna om statligt stöd. Skydd för visseblåsare som föreskrivs i detta direktiv skulle komplettera kommissionens nyligen framlagda initiativ som syftar till att öka öppenheten och informationsutbytet på skatteområdet och skapa ett rättvisare skatteklimat inom unionen, i syfte att öka medlemsstaternas effektivitet när det gäller att identifiera arrangemang syftande till undandragande och/eller missbruk och skulle bidra till att motverka sådana arrangemang. Detta direktiv innebär emellertid inte någon harmonisering av bestämmelser avseende skatter, vare sig materiella eller processuella sådana, och avser inte att stärka efterlevnaden av nationella regler om bolagsskatt, utan att det påverkar medlemsstaternas möjlighet att använda rapporterad information för det syftet.
- (19) I artikel 2.1 a definieras det materiella tillämpningsområdet för detta direktiv genom en hänvisning till en förteckning över unionsrättsakter i bilagan. Detta innebär att om de unionsrättsakterna i sin tur definierar sina materiella tillämpningsområden genom hänvisning till unionsrättsakter som förtecknas i respektive bilagor till dessa, så ingår även de rättsakterna i det materiella tillämpningsområdet för det här direktivet. Hänvisningen till rättsakterna i bilagan bör vidare anses omfatta alla genomförandeåtgärder eller delegerade åtgärder på nationell nivå och unionsnivå som antagits i enlighet med dessa rättsakter. Hänvisningen till unionsrättsakterna i bilagan till detta direktiv bör dessutom anses vara en dynamisk hänvisning, i enlighet med det sedvanliga hänvisningssystemet för unionsrättsakter. Det vill säga, om en unionsrättsakt i bilagan har ändrats eller ändras, avser hänvisningen rättsakten i dess ändrade lydelse, och om en unionsrättsakt i bilagan har ersatts eller ersätts, avser hänvisningen den nya rättsakten.
- (20) Vissa unionsrättsakter, särskilt på området finansiella tjänster, t.ex. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014⁽²⁸⁾ och kommissionens genomförandedirektiv (EU) 2015/2392⁽²⁹⁾, som antagits på grundval av den förordningen, innehåller redan detaljerade regler om skydd för visseblåsare. Eventuella specialregler i det avseendet som föreskrivs i sådan befintlig unionslagstiftning, inbegripet de unionsakter som förtecknas i del II i bilagan till detta direktiv, som är skraddarsydda för de berörda sektorerna, bör bibehållas. Detta är särskilt viktigt när det gäller att fastställa vilka rättsliga enheter på området finansiella tjänster, förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism som för närvarande är skyldiga att inrätta interna rapporteringskanaler. I syfte att säkerställa samstämmighet och rättssäkerhet mellan medlemsstaterna bör detta direktiv samtidigt vara tillämpligt med avseende på alla de omständigheter som inte regleras genom de sektorsspecifika akterna, och bör därmed komplettera dessa akter så att de fullt ut anpassas till miniminormerna. Det här direktivet bör i synnerhet föreskriva närmare uppgifter om de interna och externa rapporteringskanalernas utformning, de behöriga myndigheternas skyldigheter och de specifika formerna av skydd mot repressalier som ska tillhandahållas på nationell nivå. I det avseendet föreskrivs i artikel 28.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014⁽³⁰⁾ att medlemsstaterna ska kunna föreskriva en intern rapporteringskanal inom det område som omfattas av den förordningen. För att skapa samstämmighet med de miniminormer som fastställs i detta direktiv bör den skyldighet att inrätta interna rapporteringskanaler som föreskrivs i detta direktiv även tillämpas med avseende på förordning (EU) nr 1286/2014.

⁽²⁷⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget (EUT L 123, 27.4.2004, s. 18).

⁽²⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG (EUT L 173, 12.6.2014, s. 1).

⁽²⁹⁾ Kommissionens genomförandedirektiv (EU) 2015/2392 av den 17 december 2015 om Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 vad gäller rapportering till behöriga myndigheter av faktiska eller potentiella överträdelse av den förordningen (EUT L 332, 18.12.2015, s. 126).

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) (EUT L 352, 9.12.2014, s. 1).

- (21) Detta direktiv bör inte påverka det skydd som beviljas arbetstagare när de rapporterar överträdelse av unionens arbetslagstiftning. På området för säkerhet och hälsa i arbetet kräver artikel 11 i rådets direktiv 89/391/EEG⁽³¹⁾ redan att medlemsstaterna ska säkerställa att arbetstagare och deras representanter inte på något sätt missgynnas på grund av en anmodan eller förslag de riktar till arbetsgivare att vidta lämpliga åtgärder i syfte att minska riskerna för arbetstagarna och/eller undanröja källan till faran. Arbetstagare och arbetstagarrepresentanter har enligt detta direktiv rätt att ta upp frågor med den behöriga myndigheten om de anser att de åtgärder som vidtagits och de metoder som använts av arbetsgivaren inte är tillräckliga för att uppnå säkerhet och hälsa.
- (22) Medlemsstaterna kan besluta att föreskriva att rapporter om personliga missförhållanden som uteslutande påverkar den rapporterade personen, dvs. klagomål avseende konflikter mellan den rapporterade personen och en annan arbetstagare, kan slussas vidare till andra förfaranden.
- (23) Detta direktiv bör inte påverka det skydd som beviljas genom förfaranden för rapportering av misstänkt olaglig verksamhet, inbegripet bedrägerier och korruption, som skadar unionens intressen, eller av beteende i samband med tjänsteutövningen som kan innebära ett allvarligt åsidosättande av de förpliktelser som åligger tjänstemän och övriga anställda i Europeiska unionen som anges i artiklarna 22a, 22b och 22c i de tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska unionen och anställningsvillkor för övriga anställda i unionen som fastställs i rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68⁽³²⁾. Detta direktiv bör tillämpas på situationer där unionens tjänstemän och andra anställda rapporterar överträdelse som sker i ett arbetsrelaterat sammanhang utanför sina anställningsförhållanden till unionens institutioner, organ eller byråer.
- (24) Den nationella säkerheten är också i fortsättningen varje medlemsstats eget ansvar. Detta direktiv bör inte tillämpas på rapportering av överträdelse som rör upphandling som avser försvars- eller säkerhetsaspekter om dessa omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget, i enlighet med rättspraxis från domstolen. Om medlemsstaterna beslutar att utvidga det skydd som beviljas enligt detta direktiv till ytterligare områden eller handlande som inte omfattas av dess materiella tillämpningsområde bör det vara möjligt för dem att anta särskilda bestämmelser för att skydda väsentliga nationella säkerhetsintressen i detta avseende.
- (25) Detta direktiv bör heller inte påverka skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som enligt unionsrätten eller medlemsstaternas gällande lagar och andra författningar ska vara skyddade från obehörig tillgång av säkerhetsskäl. Dessutom bör detta direktiv inte påverka de skyldigheter som följer av rådets beslut 2013/488/EU⁽³³⁾ eller kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444⁽³⁴⁾.
- (26) I enlighet med rättspraxis från domstolen bör detta direktiv inte påverka sekretessskyddet för korrespondens mellan en advokat och hans klient ("advokatsekretess") enligt nationell lagstiftning och, i förekommande fall, unionsrätt. Detta direktiv bör inte heller påverka skyldigheten för vårdgivare, inbegripet terapeuter, att upprätthålla den konfidentiella karaktären hos kommunikationen med sina patienter och med avseende på patientjournaler ("sekretess inom hälso- och sjukvården") i enlighet med nationell lagstiftning och unionsrätt.
- (27) Personer med andra yrken än advokat och vårdgivare bör kunna omfattas av skydd enligt detta direktiv om de rapporterar information som skyddas genom bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten i fråga, under förutsättning att rapporteringen av denna information krävs för att avslöja överträdelse som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.
- (28) Samtidigt som detta direktiv, på vissa villkor, bör medge begränsade undantag från ansvar, inbegripet straffrättsligt ansvar, i händelse av sekretessöverträdelse, bör det inte påverka nationella straffprocessregler, i synnerhet inte sådana som syftar till att skydda integriteten hos utredningar och förfaranden eller berörda personers rätt till försvar. Detta bör inte påverka införandet av skyddsåtgärder i andra typer av nationell processlagstiftning, i synnerhet omvänd bevisbörda i nationella administrativa, civilrättsliga eller arbetsrättsliga förfaranden.
- (29) Detta direktiv bör inte påverka nationella regler om arbetstagarrepresentanters utövande av sina rättigheter till information, samråd och deltagande i förhandlingar om kollektivavtal och deras försvar av arbetstagares anställningsrättigheter. Detta bör inte påverka den skyddsnivå som beviljas enligt detta direktiv.

⁽³¹⁾ Rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet (EGT L 183, 29.6.1989, s. 1).

⁽³²⁾ EGT L 56, 4.3.1968, s. 1.

⁽³³⁾ Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1).

⁽³⁴⁾ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53).

- (30) Detta direktiv bör inte tillämpas på fall där personer som efter att ha givit informerat samtycke har identifierats som uppgiftslämnare eller registrerats som sådana i databaser som förvaltas av myndigheter som utsetts på nationell nivå, däribland tullmyndigheter, och har rapporterat överträdelser till verkställande myndigheter mot ersättning eller kompensation. Sådana rapporter lämnas i enlighet med särskilda förfaranden som syftar till att garantera dessa personers anonymitet för att skydda deras fysiska integritet och som skiljer sig från de rapporteringskanaler som föreskrivs i detta direktiv.
- (31) Personer som rapporterar information om hot mot eller skada för allmänintresset som de har erhållit inom ramen för sin arbetsrelaterade verksamhet utnyttjar sin rätt till yttrandefrihet. Rätten till yttrande- och informationsfrihet som slås fast i artikel 11 i stadgan och artikel 10 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, omfattar såväl rätten att ta emot och sprida information som mediernas frihet och mångfald. Följaktligen bygger detta direktiv på rättspraxis beträffande yttrandefrihet från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad *Europadomstolen*) och på de principer som utvecklats på denna grund av Europarådet i dess rekommendation om skydd för visselblåsare som antogs av dess ministerkommitté den 30 april 2014.
- (32) För att omfattas av skydd enligt detta direktiv bör rapporterade personer, mot bakgrund av omständigheterna och den information de hade tillgång till vid tidpunkten för rapporteringen, ha rimliga skäl att tro att de uppgifter de rapporterade är riktiga. Det kravet är en viktig skyddsåtgärd mot illvilliga eller ogrundade rapporter eller rapporter av okynneskaraktär, som säkerställer att personer som, vid tidpunkten för rapporteringen, avsiktligt och medvetet rapporterat felaktig eller vilseledande information inte omfattas av skydd. Samtidigt säkerställer kravet att skyddet inte går förlorat om den rapporterade personen rapporterat felaktig information om överträdelser genom ett ärligt misstag. På liknande sätt bör rapporterade personer ha rätt till skydd enligt detta direktiv om de har rimliga skäl att anta att den information som rapporterades omfattas av dess tillämpningsområde. Den rapporterade personens motiv för att rapportera bör vara ovidkommande för beslutet att ge denne skydd eller ej.
- (33) Rapporterade personer känner sig normalt mer bekväma med intern rapportering, såvida de inte har skäl att rapportera externt. Empiriska studier har visat att majoriteten av visselblåsare tenderar att rapportera internt, inom den organisation i vilken de arbetar. Intern rapportering är också det bästa sättet att förmedla information till personer som kan bidra till att i ett tidigt skede effektivt lösa risker för allmänintresset. Samtidigt bör den rapporterade personen kunna välja den lämpligaste rapporteringskanalen beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Vidare är det nödvändigt att skydda offentliggöranden, med beaktande av demokratiska principer såsom öppenhet och ansvarighet, och grundläggande rättigheter som yttrandefrihet och mediernas frihet och mångfald, och samtidigt bevara jämvikten mellan arbetsgivares rätt att sköta sin organisation och skydda sina intressen, å ena sidan, och allmänhetens intresse av att skyddas från skada, å andra sidan, i linje med de kriterier som utvecklats i rättspraxis från Europadomstolen.
- (34) Utan att det påverkar befintliga skyldigheter att sörja för anonym rapportering i enlighet med unionsrätten, bör det vara möjligt för medlemsstaterna att besluta om rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter ska åläggas att ta emot och följa upp anonyma rapporter om överträdelser som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde. Personer som rapporterar anonymt eller som gör anonyma offentliggöranden som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde och som uppfyller villkoren i det bör åtnjuta skydd enligt detta direktiv om deras identitet därefter röjs och de utsätts för repressalier.
- (35) Detta direktiv bör föreskriva att skydd ska beviljas i fall där personer i enlighet med unionsrätten rapporterar till unionens organ eller byråer, till exempel i samband med bedrägerier rörande unionens budget.
- (36) Personer behöver ett särskilt rättsligt skydd om de förvärvat den information de rapporterar genom sin arbetsrelaterade verksamhet och därmed löper risk att utsättas för arbetsrelaterade repressalier (t.ex. för överträdelser mot sekretess- eller lojalitetskyldighet). Det bakomliggande skälet att ge dessa personer skydd är deras ekonomiska sårbarhet gentemot den person som de i praktiken är beroende av för sitt arbete. Om det inte föreligger någon sådan arbetsrelaterad maktobalans (till exempel när det gäller ordinarie klagande eller medborgare som inte är direkt involverade) finns det inte något behov av skydd mot repressalier.
- (37) Ett effektivt genomdrivande av unionsrätten kräver att skydd bör beviljas så många kategorier av personer som möjligt, vilka, oberoende av om de är unionsmedborgare eller tredjelandsmedborgare, med anledning av sina arbetsrelaterade verksamheter (oberoende av verksamheternas art och av om de är avlönade eller inte) har privilegierad tillgång till information om överträdelser som det skulle ligga i allmänintresset att rapportera och vilka kan utsättas för repressalier om de rapporterar. Medlemsstaterna bör säkerställa att behovet av skydd bestäms med hänvisning till alla relevanta omständigheter och inte endast med hänvisning till arten av förhållandet, så att det omfattar alla personer som i vid bemärkelse är anknutna till den organisation där överträdelserna har begåtts.

- (38) Skydd bör i första hand gälla personer som har ställning som *arbetstagare* i den mening som avses i artikel 45.1 i EUF-fördraget, såsom detta begrepp tolkats av domstolen, det vill säga personer som, under en viss tid, mot ersättning utför arbete av ekonomiskt värde åt någon annan under dennes ledning. Skydd bör således även beviljas arbetstagare med atypiska anställningsförhållanden, inklusive deltidsanställda och arbetstagare med en tidsbegränsad anställning, liksom personer som har ett anställningsavtal eller anställningsförhållande med ett bemanningsföretag, vilket är osäkra typer av förhållanden där standardformer av skydd mot orättvis behandling ofta är svåra att tillämpa. Begreppet *arbetstagare* omfattar även offentliganställda, samt andra personer som arbetar inom den offentliga sektorn.
- (39) Skyddet bör även utvidgas till att omfatta kategorier av fysiska personer, som även om de inte är *arbetstagare* i den mening som avses i artikel 45.1 i EUF-fördraget kan spela en viktig roll när det gäller att avslöja överträdelser av unionsrätten och som kan hamna i ett läge av ekonomisk sårbarhet inom ramen för sin arbetsrelaterade verksamhet. Exempelvis i fråga om produktsäkerhet är leverantörer mycket närmare källan till information om eventuell otillbörlig och olaglig tillverkning, import eller distribution av osäkra produkter, och vad gäller förvaltning av unionsmedel är konsulter som tillhandahåller sina tjänster i en privilegierad ställning att fästa uppmärksamheten på överträdelser som de bevitnar. Sådana kategorier av personer, som inbegriper egenföretagare som tillhandahåller tjänster, frilansare, entreprenörer, underentreprenörer och leverantörer, kan typiskt sett utsättas för repressalier som, bland annat, kan ta formen av förtida uppsägning eller hävande av ett tjänsteavtal, en licens eller ett tillstånd, förlorade affärsmöjligheter, förlorad inkomst, tvång, hot eller trakasserier, svartlistning eller bojkott eller anseendeskada. Aktieägare eller personer i ledningsorgan kan också utsättas för repressalier, till exempel i ekonomisk form eller i form av hot eller trakasserier, svartlistning eller anseendeskada. Skydd bör också beviljas personer vilkas arbetsrelaterade förhållanden har avslutats och åt personer som är kandidater till en tjänst eller personer som önskar tillhandahålla tjänster till en organisation, som vilka förvärvar information om överträdelser under rekryteringsprocessen eller andra förhandlingar inför ingående av avtal, och som skulle kunna utsättas för repressalier till exempel i form av negativa vitsord eller svartlistning eller bojkott.
- (40) Ett effektivt skydd för visselblåsare innebär att skydd beviljas även kategorier av personer, vilka även om de inte är beroende av sin arbetsrelaterade verksamhet ekonomiskt, ändå kan utsättas för repressalier om de rapporterar överträdelser. Repressalier mot volontärer och avlönade eller oavlönade praktikanter kan ta formen av att deras tjänster inte längre efterfrågas, eller att de ges negativa vitsord eller att deras anseende eller karriärmöjligheter på annat sätt skadas.
- (41) Skydd bör inte bara ges mot repressalieåtgärder som enbart vidtas direkt gentemot den rapporterende personen själv, utan även sådana som vidtas indirekt, inklusive gentemot främjande personer eller kollegor eller anhöriga till den rapporterende personen som också har en arbetsrelaterad anknytning till den rapporterende personens arbetsgivare eller kund eller tjänstemottagare. Utan att detta påverkar det skydd företrädare för fackföreningar eller arbetstagarrepresentanter åtnjuter i denna egenskap av sådana representanter enligt unionsregler och nationella regler, bör de åtnjuta det skydd som föreskrivs genom detta direktiv både när de rapporterar i sin egenskap av arbetstagare och när de har tillhandahållit rådgivning och stöd till den rapporterende personen. Indirekta repressalier inbegriper även åtgärder som vidtas mot den rättsliga enhet som den rapporterende personen äger, arbetar för eller på annat sätt har anknytning till i ett arbetsrelaterat sammanhang, såsom vägran att tillhandahålla tjänster, svartlistning eller bojkott.
- (42) För att effektivt kunna upptäcka och förebygga allvarlig skada för allmänintresset krävs att begreppet överträdelser också innefattar missbruk såsom det definierats i rättspraxis från domstolen, nämligen handlingar eller underlåtenheter som formellt sett inte förefaller vara olagliga men vilka motverkar lagens mål eller syfte.
- (43) Ett effektivt förebyggande av överträdelser av unionsrätten kräver att skydd beviljas personer som tillhandahåller information som är nödvändig för att avslöja överträdelser, som redan har ägt rum, överträdelser som ännu inte har förverkligats, men som mycket sannolikt kommer att äga rum, handlingar eller underlåtenheter som den rapporterende personen har rimliga skäl att betrakta som överträdelser samt försök att dölja överträdelser. Av samma skäl är det motiverat att skydd också beviljas personer som inte tillhandahåller faktiska bevis men som tar upp rimliga farhågor eller misstankar. Samtidigt bör skyddet inte omfatta personer som rapporterar information som redan är fullt tillgänglig för allmänheten eller ogrundade rykten eller hörsägen.

- (44) Det bör finnas en nära förbindelse mellan rapporteringen och den negativa behandling som den rapporterade personen, direkt eller indirekt, utsatts för, för att denna person ska kunna åtnjuta rättsligt skydd. Ett effektivt skydd för rapporterade personer som ett sätt att stärka kontrollen av efterlevnaden av unionsrätten kräver en bred definition av repressalier, som omfattar varje handling eller underlåtenhet som sker i ett arbetsrelaterat sammanhang och som ger upphov till skada för de rapporterade personerna. Detta direktiv bör dock inte hindra arbetsgivare från att fatta anställningsrelaterade beslut som inte föranleds av rapportering eller offentliggörande.
- (45) Skydd mot repressalier som ett sätt att skydda yttrandefriheten och mediernas frihet och mångfald bör beviljas både personer som rapporterar information om handlingar eller underlåtenheter inom en organisation (intern rapportering) eller till en utomstående myndighet (extern rapportering) och åt personer som gör sådan information allmänt tillgänglig (till exempel direkt till allmänheten via online-plattformar eller sociala medier eller till media, förtroendevalda, organisationer i det civila samhället, fackföreningar eller yrkes- och näringslivsorganisationer).
- (46) Visselblåsare är särskilt viktiga källor för undersökande journalister. Om visselblåsare ges effektivt skydd mot repressalier ökas rättssäkerheten för potentiella visselblåsare och därmed uppmuntras visselblåsning även via media. I detta avseende är skyddet av visselblåsare när de agerar som källor till journalister av avgörande betydelse för att skydda den undersökande journalistikens roll som samhällsbevakare i ett demokratiskt samhälle.
- (47) För att effektivt kunna upptäcka och förebygga överträdelse av unionsrätten är det mycket viktigt att relevant information snabbt når de som är närmast källan till problemet, är bäst skickade att utreda och har befogenheter att åtgärda det, om möjligt. I princip bör därför rapporterade personer uppmanas att först använda de interna rapporteringskanaler som står till deras förfogande och rapportera till sin arbetsgivare om sådana kanaler är tillgängliga för dem och rimligen kan förväntas fungera. Det är särskilt fallet när rapporterade personer anser att överträdelsen kan åtgärdas på ett effektivt sätt inom den relevanta organisationen och att det inte finns någon risk för repressalier. Till följd av detta bör rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn fastställa lämpliga interna förfaranden för att ta emot och följa upp rapporter. Uppmaningen avser även fall där dessa kanaler har inrättats utan att det krävs enligt unionsrätt eller nationell rätt. Denna princip bör bidra till att främja en kultur av god kommunikation och företagets sociala ansvar inom organisationer, varigenom rapporterade personer anses bidra avsevärt till självkorrigering och kvalitet i organisationen.
- (48) För rättsliga enheter i den privata sektorn bör skyldigheten att inrätta interna rapporteringskanaler stå i proportion till enheternas storlek och till den risk deras verksamhet utgör för allmänintresset. Alla företag med 50 eller fler arbetstagare bör omfattas av skyldigheten att inrätta interna rapporteringskanaler, oberoende av verksamhetens art, på grundval av deras skyldighet att uppbära mervärdesskatt. Efter en lämplig riskbedömning bör medlemsstaterna kunna kräva att också andra företag inrättar interna rapporteringskanaler i särskilda fall (t.ex. med hänsyn till de betydande risker som deras verksamheter kan leda till).
- (49) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas möjlighet att uppmuntra rättsliga enheter inom den privata sektorn med färre än 50 arbetstagare att inrätta interna kanaler för rapportering och uppföljning, bland annat genom att fastställa mindre föreskrivande krav för dessa kanaler än de som fastställs i detta direktiv, förutsatt att dessa krav garanterar sekretess och omsorgsfull uppföljning.
- (50) Undantaget från skyldigheten att inrätta interna rapporteringskanaler för små företag och mikroföretag bör inte gälla privata företag som för närvarande är skyldiga att inrätta interna rapporteringskanaler enligt de unionsrättsakter som anges i bilagan (delarna I.B och II).
- (51) Det bör vara klart att i de fall rättsliga enheter i den privata sektorn inte tillhandahåller interna rapporteringskanaler, bör rapporterade personer kunna rapportera externt, till behöriga myndigheter, och dessa personer bör omfattas av skydd mot repressalier enligt detta direktiv.
- (52) För att särskilt säkerställa att reglerna om offentlig upphandling inom den offentliga sektorn respekteras, bör skyldigheten att inrätta interna rapporteringskanaler gälla alla upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, på lokal, regional och nationell nivå, men samtidigt stå i proportion till enheternas storlek.
- (53) Under förutsättning att det säkerställs att den rapporterade personens identitet behandlas konfidentiellt, är det upp till varje enskild rättslig enhet i den privata och offentliga sektorn att bestämma vilken typ av rapporteringskanaler den inrättar. Rapporteringskanalerna bör närmare bestämt göra det möjligt för personer att skriftligen rapportera information och att inlämna rapporter via post, genom fysiska klagomålslådor eller genom en onlineplattform (antingen på ett intranät eller internet) eller muntligen via en telefonlinje eller andra röstmeddelandesystem, eller båda delarna. På begäran av den rapporterade personen bör sådana kanaler också möjliggöra rapportering vid ett fysiskt möte, inom en rimlig tidsfrist.

- (54) Tredje parter bör också kunna ha behörighet att ta emot rapporter om överträdelser på rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorns vägnar, under förutsättning att de erbjuder lämpliga garantier för respekten för oberoende, konfidentialitet, dataskydd och tystnadsplikt. Sådana tredje parter kan vara tillhandahållare av externa rapporteringsplattformar, externa rådgivare, revisorer, företrädare för fackföreningar eller arbetstagarrepresentanter.
- (55) Interna rapporteringsförfaranden bör göra det möjligt för rättsliga enheter i den privata sektorn att fullständigt konfidentiellt ta emot och utreda rapporter inte bara från arbetstagare i enheten och dess dotterbolag eller närstående bolag (koncernen) utan även från någon av koncernens representanter eller leverantörer och från varje person som förvärvar information genom sin arbetsrelaterade verksamhet inom enheten och koncernen.
- (56) Valet av vilken person eller avdelning inom en rättslig enhet i den privata sektorn som är bäst lämpad att utses som behörig att ta emot och följa upp rapporter beror på enhetens struktur, men i vart fall bör deras befattning vara sådan att den säkerställer att intressekonflikter inte förekommer och att de är oberoende. I mindre enheter skulle denna befattning kunna vara en dubbel befattning som innehas av en anställd vid företaget som är väl ägnad att rapportera direkt till organisationens ledning, såsom en ansvarig för regelefterlevnad eller en personalhandläggare, en integritetshandläggare, en juridisk handläggare, en uppgiftsansvarig, en finansdirektör, en chefsrevisor eller en styrelseledamot.
- (57) I samband med intern rapportering, är det för att bygga upp förtroende för att systemet med skydd för visseblåsare som helhet är effektivt och för att minska sannolikheten för ytterligare onödiga rapporter eller offentliggöranden, mycket viktigt att i den mån det är juridiskt möjligt och på ett så heltäckande sätt som möjligt informera den rapporterande personen om uppföljningen av rapporten. Den rapporterande personen bör inom en rimlig tidsfrist underrättas om de åtgärder som planeras att vidtas eller som har vidtagits som uppföljning och grunderna för denna uppföljning. Uppföljning skulle till exempel kunna innebära hänvisning till andra kanaler eller förfaranden i de fall då rapporterna utslutande påverkar den rapporterande personens individuella rättigheter, om att ärendet lags ned på grund av brist på tillräckliga bevis eller på andra grunder, om att en intern undersökning inletts och eventuellt om resultaten av denna och eventuella åtgärder som har vidtagits för att hantera den fråga som väckts, om att ärendet hänskjutits till en behörig myndighet för vidare utredning, i den mån en sådan underrättelse inte skulle hindra internundersökningen eller utredningen eller påverka den berörda personens rättigheter. Den rapporterande personen bör under alla omständigheter informeras om hur utredningen fortlöper och vad resultatet blir. Det bör vara möjligt att anmoda den rapporterande personen att tillhandahålla ytterligare information under utredningens gång, men utan någon skyldighet att tillhandahålla sådan information.
- (58) En rimlig tidsfrist för att informera en rapporterande person bör inte överstiga tre månader. Om det ännu inte har bestämts vilken uppföljning som ska ges rapporten bör den rapporterande personen underrättas om detta och om eventuell vidare återkoppling som kan förväntas.
- (59) Personer som överväger att rapportera överträdelser av unionsrätten bör kunna fatta ett välgrundat beslut om huruvida, hur och när de ska rapportera. Rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn som har inrättat interna rapporteringsförfaranden bör vara skyldiga att tillhandahålla information om dessa förfaranden och om externa rapporteringsförfaranden till relevanta behöriga myndigheter. Det är avgörande att denna information är tydlig och lättillgänglig, inte bara för arbetstagare utan i största möjliga mån även för andra personer som kommer i kontakt med enheten i sin arbetsrelaterade verksamhet, såsom tjänsteleverantörer, distributörer, leverantörer och affärspartner. Informationen kan exempelvis hängas upp väl synlig på en plats som alla dessa personer har tillgång till och läggas ut på enhetens webbplats, och kan även tillhandahållas på kurser och utbildningsseminarier om etik och integritet.
- (60) För att effektivt kunna upptäcka och förebygga överträdelser av unionsrätten krävs att det säkerställs att potentiella visseblåsare lätt och fullständigt konfidentiellt kan lämna den information de förfogar över till de relevanta behöriga myndigheter som kan utreda och, om möjligt, avhjälpa problemet.
- (61) Det kan vara så att det inte finns några interna kanaler eller att de har använts men inte fungerade korrekt (t.ex. därför att rapporten inte hanterades omsorgsfullt eller inom en rimlig tidsfrist, eller så vidtog inte någon lämplig åtgärd för att avhjälpa överträdelsen trots att resultatet av utredningen bekräftar förekomsten av en överträdelse).
- (62) I andra fall kan användningen av interna kanaler rimligen inte förväntas fungera korrekt. Detta är framför allt fallet när de rapporterande personerna har giltiga skäl att tro att de skulle utsättas för repressalier i samband med rapporteringen, även till följd av en överträdelse av konfidentialitet, eller att de behöriga myndigheterna

skulle vara bättre lämpade att vidta effektiva åtgärder för att avhjälpa överträdelsen. Behöriga myndigheter skulle till exempel vara bättre lämpade om den ytterst ansvarige i det arbetsrelaterade sammanhanget är inblandad i överträdelsen, eller om det finns en risk för att överträdelsen eller relaterade bevis skulle kunna döljas eller förstöras, eller, mer allmänt, effektiviteten i de behöriga myndigheternas utredningsåtgärder på annat sätt kan äventyras, till exempel i fråga om rapporterade kartellarrangemang och andra överträdelser av konkurrensreglerna, eller att överträdelsen kräver omedelbara åtgärder, till exempel för att skydda människors hälsa och säkerhet eller för att skydda miljön. Under alla omständigheter bör personer som rapporterar externt till de behöriga myndigheterna och, i förekommande fall, till unionens organ eller byråer skyddas. Genom detta direktiv bör skydd också ges i fall då unionsrätt eller nationell rätt kräver att de rapporterade personerna ska rapportera till de behöriga nationella myndigheterna exempelvis som en del i sina arbetsuppgifter och ansvarsområden eller för att överträdelsen är ett brott.

- (63) Bristande förtroende för ändamålsenligheten med att rapportera är en av de främsta faktorer som avhåller potentiella visselblåsare från att rapportera. Följaktligen föreligger ett behov av att ålägga en tydlig skyldighet för behöriga myndigheter att inrätta lämpliga externa rapporteringskanaler, omsorgsfullt följa upp de mottagna rapporterna och att inom en rimlig tidsfrist lämna återkoppling till rapporterade personer.
- (64) Det bör ankomma på medlemsstaterna att utse vilka myndigheter som ska vara behöriga att ta emot information om överträdelser som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde och på lämpligt sätt följa upp rapporterna. Sådana behöriga myndigheter skulle kunna vara rättsliga myndigheter eller tillsyns- eller övervakningsorgan behöriga på specifika berörda områden, eller myndigheter med mer allmän behörighet på central nivå inom en medlemsstat, brottsbekämpande myndigheter, korruptionsbekämpande organ eller ombudsmän.
- (65) I sin egenskap av mottagare av rapporter bör de myndigheter som utses som behöriga ha nödvändig kapacitet och befogenhet att säkerställa lämplig uppföljning, och bland annat bedöma riktigheten i de påståenden som framställs i rapporten och avhjälpa de rapporterade överträdelserna, genom att inleda en intern undersökning, utredning, lagföring, åtgärder för att återkräva medel eller andra lämpliga avhjäljande åtgärder, i enlighet med sitt uppdrag. Alternativt bör dessa myndigheter ha nödvändig befogenhet för att överlämna rapporten till en annan myndighet som bör utreda den rapporterade överträdelsen och säkerställa att sådan myndighet gör en lämplig uppföljning. I synnerhet i de fall då medlemsstaterna önskar inrätta externa rapporteringskanaler på central nivå, till exempel på området för statligt stöd, bör medlemsstaterna införa lämpliga skyddsåtgärder för att garantera att de krav på oberoende och självständighet som fastställs i direktivet iakttas. Inrättandet av sådana externa rapporteringskanaler bör inte påverka medlemsstaternas eller kommissionens befogenheter när det gäller tillsyn på området statligt stöd och detta direktiv påverkar heller inte kommissionens exklusiva befogenhet när det gäller att förklara statliga stödåtgärders förenlighet, särskilt i enlighet med artikel 107.3 i EUF-fördraget. När det gäller överträdelser av artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget bör medlemsstaterna som behöriga myndigheter utse de behöriga myndigheter som avses i artikel 35 i rådets förordning (EG) nr 1/2003⁽³⁵⁾ utan att detta påverkar kommissionens befogenheter på detta område.
- (66) Behöriga myndigheter bör också lämna återkoppling till de rapporterade personerna om de åtgärder som planeras att vidtas eller som har vidtagits som uppföljning (till exempel om överlämnande till annan myndighet, om att ärendet lagts ned på grund av brist på tillräckliga bevis eller på andra grunder, om att en undersökning inletts och eventuellt om resultaten av denna och om eventuella åtgärder som har vidtagits för att hantera den fråga som väckts) samt om grunder som rättfärdigar en uppföljning. Meddelanden om det slutliga resultatet av undersökningarna bör inte påverka tillämpliga unionsregler som inbegriper eventuella begränsningar av offentliggörandet av beslut på området finansiell reglering. Detta bör i tillämpliga delar gälla företagsbeskattning om liknande begränsningar föreskrivs i tillämplig nationell rätt.
- (67) Uppföljning och återkoppling bör ske inom en rimlig tidsfrist mot bakgrund av behovet av att snabbt åtgärda det problem som rapporten avser och behovet av att undvika onödiga offentliggöranden. Tidsfristen bör inte överstiga tre månader, men kan förlängas till sex månader om det är nödvändigt på grund av omständigheterna i det enskilda fallet, särskilt arten och komplexiteten av den fråga som är föremålet för rapporten, som kan kräva en lång utredning.
- (68) Unionsrätt inom specifika områden, såsom marknadsmissbruk, närmare bestämt förordning (EU) nr 596/2014 och genomförandedirektiv (EU) 2015/2392, civil luftfart, närmare bestämt i förordning (EU) nr 376/2014, eller säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs, närmare bestämt direktiv 2013/30/EU, innehåller redan bestämmelser om inrättande av interna och externa rapporteringskanaler. Skyldigheten att inrätta sådana kanaler som föreskrivs i detta direktiv bör i så stor utsträckning som möjligt bygga på de befintliga kanaler som anges i specifika unionsrättsakter.

⁽³⁵⁾ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (EGT L 1, 4.1.2003, s. 1).

- (69) Kommissionen samt vissa av unionens organ och byråer, såsom Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa), Europeiska byrån för luftfartssäkerhet (Easa), Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esm) och Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA), har inrättat externa rapporteringskanaler och förfaranden för att ta emot rapporter om överträdelse som omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv, vilka främst föreskriver om konfidentialitet för rapporterande personers identitet. Detta direktiv bör inte påverka sådana eventuella externa rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering, utan bör säkerställa att personer som rapporterar till unionsinstitutionerna, -organen eller -byråerna omfattas av gemensamma miniminormer för skydd i hela unionen.
- (70) För att säkerställa att förfarandena för uppföljning av rapporter och avhjälpan av överträdelse av tillämpliga unionsregler är effektiva bör medlemsstaterna kunna vidta åtgärder för att lätta den börd för behöriga myndigheter som följer av rapporter om mindre överträdelse av bestämmelse som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, återkommande rapporter eller rapporter om överträdelse av underordnade bestämmelse (exempelvis bestämmelse om dokumentation eller anmälningsskyldigheter). Sådana åtgärder får bestå i att behöriga myndigheter, efter att ha bedömt ärendet på ett lämpligt sätt, får besluta att en rapporterad överträdelse är klart ringa och att ytterligare uppföljning i enlighet med detta direktiv inte krävs, förutom att förfarandet läggs ner. Det bör även vara möjligt för medlemsstaterna att tillåta behöriga myndigheter att besluta att ingen uppföljning krävs av återkommande rapporter, som inte innehåller meningsfull ny information i förhållande till en tidigare rapport som redan har slutförts, såvida inte nya rättsliga eller faktiska omständigheter motiverar en annan typ av uppföljning. Dessutom bör medlemsstaterna ha möjlighet att tillåta behöriga myndigheter att prioritera handläggningen av rapporter om allvarliga överträdelse eller överträdelse av väsentliga bestämmelse som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde i händelse ett stort inflöde av rapporter.
- (71) Om så är föreskrivet i unionsrätten eller nationell rätt, bör de behöriga myndigheterna hänskjuta ärenden eller relevant information om överträdelse till unionens institutioner, organ eller byråer, inbegripet, vid tillämpningen av detta direktiv, Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten, utan att det påverkar möjligheten för den rapporterande personen att vända sig direkt till sådana unionsorgan eller -byråer.
- (72) Inom många områden som omfattas av detta direktivs materiella tillämpningsområde finns samarbetsmekanismer genom vilka nationella behöriga myndigheter utbyter information och utför uppföljande verksamhet i samband med överträdelse av unionsregler med en gränsöverskridande dimension. Bland exemplen återfinns systemet för administrativt stöd och samarbete inrättat genom kommissionens genomförandebeslut (EU) 2015/1918⁽³⁶⁾ när det gäller gränsöverskridande överträdelse av unionslagstiftningen om livsmedelskedjan och nätverket mot livsmedelsbedrägerier enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004⁽³⁷⁾, systemet för snabb varning för farliga icke-livsmedelsprodukter inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002⁽³⁸⁾, nätverket för konsumentskyddssamarbete enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004⁽³⁹⁾, forumet för efterlevnad och styrning på miljöområdet inrättat genom kommissionens beslut av den 18 januari 2018⁽⁴⁰⁾, det europeiska nätverket av konkurrensmyndigheter inrättat genom förordning (EG) nr 1/2003 samt det administrativa samarbetet på skatteområdet enligt rådets direktiv 2011/16/EU⁽⁴¹⁾. Medlemsstaternas behöriga myndigheter bör fullt ut utnyttja sådana befintliga samarbetsmekanismer i de fall detta är relevant som en del i deras skyldighet att följa upp rapporter om överträdelse som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde. Dessutom kan medlemsstaternas myndigheter också samarbeta utanför befintliga samarbetsmekanismer i fall av överträdelse med en gränsöverskridande dimension inom områden där sådana samarbetsmekanismer saknas.

⁽³⁶⁾ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2015/1918 av den 22 oktober 2015 om inrättandet av ett system för administrativt stöd och samarbete (AAC-systemet) i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (EUT L 280, 24.10.2015, s. 31).

⁽³⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (EUT L 165, 30.4.2004, s. 1).

⁽³⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedels säkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedels säkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽³⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddssamarbete") (EUT L 364, 9.12.2004, s. 1).

⁽⁴⁰⁾ Kommissionens beslut av den 18 januari 2018 om inrättande av en expertgrupp för efterlevnad och styrning på miljöområdet (EUT C 19, 19.1.2018, s. 3).

⁽⁴¹⁾ Rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1).

- (73) För att möjliggöra en effektiv kommunikation med personal som är ansvarig för handläggning av rapporter är det nödvändigt att de behöriga myndigheterna har kanaler som är användarvänliga, säkra, säkerställer konfidentialitet vid mottagande och hantering av information om överträdelse som tillhandahålls av den rapporterande personen och som möjliggör varaktig lagring av information så att ytterligare utredningar kan genomföras. Detta kan fordra att dessa kanaler är avskilda från de behöriga myndigheternas allmänna kanaler genom vilka de kommunicerar med allmänheten, t.ex. vanliga system för klagomål från allmänheten eller kanaler som används för den behöriga myndighetens internkommunikation och kommunikation med tredje parter i dess ordinarie verksamhet.
- (74) Personal vid de behöriga myndigheterna som ansvarar för att handlägga rapporter bör få fortbildning, även i fråga om gällande dataskyddsregler, för att handlägga rapporter och säkerställa att kommunikationen med den rapporterande personen och uppföljningen av rapporten sker på lämpligt sätt.
- (75) Personer som avser att rapportera överträdelse av unionsrätten bör kunna fatta ett välgrundat beslut om huruvida, hur och när de ska rapportera. Behöriga myndigheter bör därför tillhandahålla tydlig och lättåtkomlig information om tillgängliga rapporteringskanaler hos behöriga myndigheter, om tillämpliga förfaranden och om den personal som ansvarar för handläggningen av rapporter vid dessa myndigheter. All information angående rapporter bör vara öppen, lättförståelig och tillförlitlig, i syfte att uppmuntra till och inte avskräcka från rapportering.
- (76) Medlemsstaterna bör säkerställa att behöriga myndigheter har lämpliga skyddsförfaranden inrättade för att behandla rapporter och för att skydda personuppgifter för de personer som omnämns i rapporten. Sådana förfaranden bör säkerställa att identiteten för den rapporterande personen, den berörda personen och de tredje personer som omnämns i rapporten, till exempel vittnen eller kollegor, skyddas i alla skeden av förfarandet.
- (77) Det är nödvändigt att personal inom den behöriga myndigheten som ansvarar för att handlägga rapporter, och personal från den behöriga myndighet som har rätt till tillgång till den information som en rapporterande person lämnar, iakttar tystnadsplikt och konfidentialitet när de överför uppgifterna, både inom och utom den behöriga myndigheten. Detta gäller även när en behörig myndighet inleder en intern utredning eller genomför verkställighetsåtgärder i samband med rapporten.
- (78) Den regelbundna översynen av behöriga myndigheters förfaranden och utbytet av god praxis dem emellan bör garantera att dessa förfaranden är lämpliga och därmed tjänar sitt syfte.
- (79) Personer som gör ett offentliggörande bör omfattas av skydd i de fall där överträdelsen, oaktat intern och extern rapportering, lämnas utan åtgärd (till exempel i fall där överträdelsen inte var korrekt bedömd eller utredd eller där inga lämpliga avhjälpande åtgärder vidtogs). Huruvida uppföljningen kan anses lämplig ska bedömas enligt objektiva kriterier som är kopplade till de behöriga myndigheternas skyldighet att bedöma riktigheten i påståendena och säkerställa att eventuella överträdelse av unionsrätten upphör. Lämpligheten i uppföljningen kommer således att vara beroende av omständigheterna i varje enskilt fall och av vilken typ av regler som har överträtts. Ett myndighetsbeslut om att överträdelsen var klart ringa och att det inte krävs några ytterligare uppföljningsåtgärder, förutom att förfarandet läggs ner, kan utgöra lämplig uppföljning i enlighet med detta direktiv.
- (80) Personer som direkt gör ett offentliggörande bör också omfattas av skydd om de har rimliga skäl att anta att det föreligger en överhängande eller uppenbar fara för allmänintresset eller en risk för oåterkallelig skada, bland annat skada för en persons fysiska integritet.
- (81) Personer som direkt gör ett offentliggörande bör även omfattas av skydd om de har rimliga skäl att anta att det, när det gäller extern rapportering, finns risk för repressalier eller att det är osannolikt att överträdelsen kommer att åtgärdas på ett effektivt sätt, på grund av omständigheterna i det enskilda fallet, till exempel risken att bevis skulle kunna döljas eller förstöras, eller att en myndighet samverkar med den som har begått överträdelsen eller är delaktig i överträdelsen.
- (82) En avgörande förhandsåtgärd för att förhindra repressalier är att säkerställa konfidentialiteten för den rapporterande personens identitet under rapporteringsprocessen och utredningar som rapporten gett upphov till. Det bör endast vara möjligt att röja den rapporterande personens identitet när det föreligger en nödvändig och proportionell skyldighet enligt unionsrätten eller nationell rätt i samband med myndigheters utredningar eller rättsliga förfaranden, särskilt i syfte att skydda de berörda personernas rätt till försvar. En sådan skyldighet kan särskilt härröra från Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU⁽⁴²⁾. Sekretessskyddet bör inte gälla om den rapporterande personen avsiktligt har avslöjat sin identitet i samband med ett offentliggörande.

⁽⁴²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 1.6.2012, s. 1).

- (83) All behandling av personuppgifter enligt detta direktiv, inbegripet de behöriga myndigheternas utbyte eller överföring av personuppgifter, bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁽⁴³⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680⁽⁴⁴⁾. Utbyte eller överföring av information som görs av unionens institutioner, organ eller byråer bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725⁽⁴⁵⁾. Särskild hänsyn bör tas till principerna för behandling av personuppgifter i artikel 5 i förordning (EU) 2016/679, artikel 4 i direktiv (EU) 2016/680 och artikel 4 i förordning (EU) 2018/1725, och till principen om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard i artikel 25 i förordning (EU) 2016/679, artikel 20 i direktiv (EU) 2016/680 och artiklarna 27 och 85 i förordning (EU) 2018/1725.
- (84) De förfaranden som föreskrivs i detta direktiv och som avser uppföljning av rapporter om överträdelser av unionsrätten inom områden som faller inom dess tillämpningsområde tjänar det viktiga målet med unionens och dess medlemsstaters allmänintresse i den mening som avses i artikel 23.1 e i förordning (EU) 2016/679 eftersom de syftar till att stärka kontrollen av efterlevnaden av unionsrätten på vissa politikområden där överträdelser kan orsaka allvarlig skada för allmänintresset. Ett effektivt sekretesskydd för rapporterande personers identitet är nödvändigt för att skydda andras, i synnerhet de rapporterande personernas, fri- och rättigheter enligt artikel 23.1 i i förordning (EU) 2016/679. Medlemsstaterna bör säkerställa att detta direktiv är ändamålsenligt, vid behov bland annat genom att genom lagstiftningsåtgärder begränsa utövandet av vissa dataskyddsrättigheter för de berörda personerna i enlighet med artikel 23.1 e och i och 23.2 i förordning (EU) 2016/679 i den mån och så länge det är nödvändigt för att förhindra och åtgärda försök att hindra rapportering eller förhindra, störa eller försena uppföljningen, särskilt utredningar, eller försök att identifiera de rapporterande personernas identitet.
- (85) Ett effektivt sekretesskydd för den rapporterande personens identitet är lika nödvändigt för att skydda andras, i synnerhet de rapporterande personernas, fri- och rättigheter i de fall där rapporterna handläggs av myndigheter enligt definitionen i artikel 3.7 i direktiv (EU) 2016/680. Medlemsstaterna bör säkerställa att detta direktiv är ändamålsenligt, vid behov bland annat genom att genom lagstiftningsåtgärder begränsa utövandet av vissa dataskyddsrättigheter för de berörda personerna i enlighet med artiklarna 13.3 a och e, 15.1 a och e, 16.4 a och e och 31.5 i direktiv (EU) 2016/680 i den mån och så länge det är nödvändigt för att förhindra och åtgärda försök att hindra rapportering, eller att förhindra, störa eller försena uppföljningen, särskilt utredningar, eller försök att identifiera de rapporterande personernas identitet.
- (86) Medlemsstaterna bör säkerställa att lämplig dokumentation av alla rapporter om överträdelser sker och att alla rapporter är åtkomliga och att information som mottas genom rapporterna vid behov kan användas som bevisning vid verkställighetsåtgärder.
- (87) Rapporterade personer bör skyddas mot alla former av repressalier, direkta såväl som indirekta, som vidtas, uppmuntras eller tolereras av deras arbetsgivare eller kunder eller tjänstemottagare och personer som arbetar för eller agerar på vägnar av dessa, inbegripet kollegor och chefer inom samma organisation eller i andra organisationer med vilka den rapporterade personen är i kontakt i samband med hans/hennes arbetsrelaterade verksamhet.
- (88) Om repressalier fortgår oförhindrat och ostraffat, har det en hämmande verkan för potentiella visselblåsare. Ett tydligt lagstadgat förbud mot repressalier skulle ha en viktig avskräckande effekt, och skulle ytterligare förstärkas genom bestämmelser om personligt ansvar och sanktioner för förövarna.

⁽⁴³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁴⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽⁴⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (89) Potentiella visselblåsare som inte är säkra på hur de ska rapportera eller om de i slutändan kommer att skyddas, kan avskräckas från att rapportera. Medlemsstaterna bör säkerställa att relevant och korrekt information i det avseendet tillhandahålls på ett sätt som är tydligt och lättillgängligt för allmänheten. Individuell, opartisk, konfidentiell och kostnadsfri rådgivning bör finnas tillgänglig, till exempel om huruvida informationen i fråga omfattas av de tillämpliga reglerna om skydd för visselblåsare, om vilka rapporteringskanaler som kan vara lämpligast att använda och om vilka alternativa förfaranden som finns tillgängliga om informationen inte omfattas av de tillämpliga reglerna (så kallad vägledning). Tillgången till sådan rådgivning kan bidra till att säkerställa att rapporter görs via rätt kanal och på ett ansvarsfullt sätt samt att överträdelser upptäcks i tid eller till och med kan förhindras. Sådan rådgivning och information kan lämnas av ett informationscentrum eller en enda oberoende administrativ myndighet. Medlemsstaterna kan välja att utvidga sådan rådgivning till juridisk rådgivning. Om sådan rådgivning ges till rapporterande personer av organisationer i det civila samhället som är bundna av en skyldighet att iaktta sekretess i fråga om den mottagna informationen bör medlemsstaterna säkerställa att dessa organisationer inte utsätts för repressalier, till exempel i form av ekonomisk skada genom en begränsning av deras tillgång till finansiering eller svartlistning som kan hindra att organisationen fungerar korrekt.
- (90) De behöriga myndigheterna bör ge rapporterande personer det stöd de behöver för att på ett ändamålsenligt sätt få tillgång till skydd. De bör framför allt lägga fram bevis eller annan dokumentation som krävs för att inför andra myndigheter eller domstolar styrka att extern rapportering har ägt rum. Enligt vissa nationella regelverk och i vissa fall kan rapporterande personer omfattas av olika former av intygande av att de uppfyller villkoren enligt de tillämpliga reglerna. Trots att dessa möjligheter finns bör de ha effektiv tillgång till rättslig prövning, där det åligger domstolarna att, på grundval av omständigheterna i det enskilda ärendet, besluta huruvida de uppfyller villkoren för de tillämpliga reglerna.
- (91) Det bör inte vara möjligt att åberopa enskildas rättsliga eller avtalsenliga skyldigheter, såsom lojalitetsklausuler i avtal eller sekretessavtal, för att hindra rapportering, neka skydd eller för att straffa rapporterande personer som rapporterat information om överträdelser eller gjort ett offentliggörande i de fall tillhandahållandet av information som faller inom tillämpningsområdet för sådana klausuler och avtal krävs för att avslöja överträdelser. Om dessa villkor är uppfyllda bör rapporterande personer inte åläggas ansvar av något slag: varken civilrättsligt ansvar, straffrättsligt ansvar, förvaltningsrättsligt ansvar eller arbetsrättsligt ansvar. Det bör finnas skydd mot ansvar vid rapportering eller offentliggörande av information enligt detta direktiv för information avseende vilken den rapporterande personen hade rimliga skäl att tro att rapporteringen eller offentliggörandet var nödvändigt för att avslöja en överträdelse enligt detta direktiv. Det skyddet bör inte omfatta överflödigt information som personen har avslöjat utan att det funnits några sådana rimliga skäl.
- (92) I fall där de rapporterande personerna lagenligt förvärvat eller får tillgång till den information om överträdelser som rapporterats eller de dokument som innehåller informationen bör de åtnjuta ansvarsimmunitet. Detta bör gälla både i fall där de rapporterande personerna avslöjar innehållet i dokument som de hade lagenlig tillgång till och i fall där de kopierar sådana dokument eller avlägsnar dem från de lokaler som tillhör den organisation där de är anställda, i strid med avtalsklausuler eller andra klausuler, som föreskriver att de berörda dokumenten är organisationens egendom. De rapporterande personerna bör också åtnjuta ansvarsimmunitet i fall där förvärvandet av eller tillgången till den berörda informationen eller dokumenten aktualiserar frågan om civilrättsligt ansvar, förvaltningsrättsligt ansvar eller arbetsrättsligt ansvar. Detta skulle exempelvis gälla fall där de rapporterande personerna förvärvade informationen genom att öppna en medarbetares e-postmeddelanden eller filer som de inte vanligen använder i sitt arbete, genom att fotografera organisationens lokaler eller genom att ta sig in på platser de i vanliga fall inte har tillgång till. Om de rapporterande personerna förvärvade eller fick tillgång till den berörda informationen eller dokumenten genom att begå brott, såsom fysiskt olaga intrång eller hackande, bör deras straffrättsliga ansvar fortsatt regleras av tillämplig nationell lagstiftning utan att det påverkar det skydd som beviljas enligt artikel 21.7 i detta direktiv. På samma sätt bör varje annat ansvar som aktualiseras för de rapporterande personerna genom handlingar eller underlåtenheter som inte rör rapporteringen eller som inte är nödvändiga för att avslöja en överträdelse i enlighet med detta direktiv fortsatt regleras av tillämplig unionsrätt eller nationell rätt. I dessa fall bör det vara de nationella domstolarna som bedömer de rapporterande personernas ansvar med beaktande av alla faktauppgifter av betydelse och med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet, inklusive handlingens eller underlåtenhetens nödvändighet och proportionalitet i förhållande till rapporten eller offentliggörandet.
- (93) Det är troligt att repressalieåtgärder läggs fram såsom motiverade av andra skäl än rapporteringen, och det kan vara mycket svårt för rapporterande personer att bevisa kopplingen mellan rapporteringen och repressalierna, särskilt som de som vidtar repressalieåtgärderna kan ha större makt och mer resurser att dokumentera de vidtagna åtgärderna och att argumentera för dem. När den rapporterande personen väl prima facie visar att han

eller hon har rapporterat överträdelser eller gjort ett offentliggörande i linje med detta direktiv och lidit en skada, bör därför bevisbördan övergå till den person som vidtog den skadliga handlingen, och denne bör åläggas att visa att den vidtagna handlingen inte på något sätt var kopplad till rapporteringen eller offentliggörandet.

- (94) Utöver ett uttryckligt lagstadgat förbud mot repressalier, är det av avgörande betydelse att rapporterade personer som utsätts för repressalier har tillgång till rättsmedel och ersättning. Det lämpliga rättsmedlet i varje fall bör avgöras av typen av repressalie, och den skada som förorsakats i sådana fall bör ersättas i sin helhet i enlighet med nationell rätt. Ett lämpligt rättsmedel kan vara återinsättning i tjänst (till exempel vid uppsägning, byte av arbetsuppgifter eller degradering, eller vid nekad fortbildning eller befordran) eller om återställande av hävda tillstånd, licenser eller avtal, ersättning för faktisk eller framtida ekonomisk förlust, till exempel för tidigare förlorad inkomst, men även för framtida inkomstförlust och kostnader knutna till byte av arbete, och ersättning för andra ekonomiska skador, såsom rättegångskostnader och kostnader för läkarvård, och för ideell skada, såsom sveda och värk.
- (95) Medan den typ av talan som kan väckas kan variera mellan de olika rättssystemen, bör de dock säkerställa en faktisk och ändamålsenlig ersättning eller gottgörelse på ett sätt som står i proportion till den skada som lidits och är avskräckande. Av betydelse i detta sammanhang är principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt princip 7 i enlighet med vilken arbetstagare "före eventuell uppsägning har [...] rätt till information om skälen och till en rimlig uppsägningstid. De har rätt till ändamålsenlig och opartisk tvistlösning samt vid uppsägning utan saklig grund rätt till prövning och lämplig kompensation." De rättsmedel som inrättas på nationell nivå bör inte avskräcka potentiella framtida visseblåsare. Om till exempel ersättning erbjuds som ett alternativ till återinsättning i tjänst efter en uppsägning, kan det ge upphov till en systematisk praxis, särskilt hos större organisationer, vilket kan ge en avskräckande effekt för framtida visseblåsare.
- (96) Interimistiska åtgärder i avvaktan på slutförandet av rättsliga förfaranden, som kan bli långdragna, är särskilt viktiga för rapporterade personer. I synnerhet bör även interimistiska åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning finnas tillgängliga för de rapporterade personerna för att få stopp på hot, försök till eller fortlöpande repressalier, såsom trakasserier, eller för att förhindra olika former av repressalier, t.ex. uppsägning, som kan vara svåra att reparera efter en lång tidsperiod och som kan förstöra personens ekonomi, en framtidsutsikt som allvarligt kan avskräcka potentiella visseblåsare från att rapportera.
- (97) Åtgärder mot rapporterade personer utanför det arbetsrelaterade sammanhanget, genom t.ex. förfaranden som rör förtal, upphovsrättsintrång, företagshemligheter, konfidentialitet och skydd av personuppgifter, kan också ha en stor avskräckande effekt för visseblåsare. I sådana förfaranden bör rapporterade personer kunna åberopa att överträdelser rapporterats eller ett offentliggörande som gjorts i enlighet med detta direktiv som försvar, under förutsättning att den information som rapporterats eller offentliggjorts var nödvändig för att avslöja överträdelser. I sådana fall bör den person som inleder förfarandena ha bevisbördan att visa att den rapporterade personen inte uppfyller villkoren i detta direktiv.
- (98) I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943⁽⁴⁶⁾ fastställs bestämmelser för att säkerställa en tillräcklig och enhetlig möjlighet till civilrättslig prövning i fall då en företagshemlighet olagligen anskaffas, utnyttjas eller röjs. I det direktivet föreskrivs dock även att anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet ska anses som lagligt i den utsträckning det medges enligt unionsrätt. Personer som röjer företagshemligheter som förvärvats i ett arbetsrelaterat sammanhang bör endast skyddas i enlighet med det här direktivet (inbegripet genom att de inte åläggs civilrättsligt ansvar) om de uppfyller villkoren i det här direktivet, inklusive att röjandet var nödvändigt för att avslöja en överträdelse som omfattas av direktivets materiella tillämpningsområde. Om de villkoren uppfylls bör röjandet av företagshemligheter anses "medgivet" enligt unionsrätten i den mening som avses i artikel 3.2 i direktiv (EU) 2016/943. Dessutom bör de två direktiven anses komplettera varandra och de åtgärder för civilrättslig prövning, de förfaranden och rättsmedel samt de undantag som föreskrivs i direktiv (EU) 2016/943 bör förbli tillämpliga på alla röjanden av företagshemligheter som inte omfattas av det här direktivets tillämpningsområde. Behöriga myndigheter som tar emot information om överträdelser som innehåller företagshemligheter bör säkerställa att dessa inte utnyttjas eller röjs för andra ändamål än de som är nödvändiga för en korrekt uppföljning av rapporterna.

⁽⁴⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs (EUT L 157, 15.6.2016, s. 1).

- (99) En betydande kostnad för rapporterade personer som i rättsliga förfaranden väcker talan med anledning av repressalier som de har utsatts för kan vara rättegångskostnaderna. Även om de skulle kunna få dessa kostnader återbetalda i slutet av förfarandena, kan de kanske inte betala avgifterna om de tas ut i början av förfarandena, särskilt om de är arbetslösa och svartlistade. Bistånd för straffrättsliga förfaranden, särskilt om de rapporterade personerna uppfyller villkoren i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1919⁽⁴⁷⁾, och mer generellt stöd till de som har stora ekonomiska behov, kan i vissa fall vara avgörande för att deras rätt till skydd effektivt ska kunna genomföras.
- (100) Den berörda personens rättigheter bör skyddas för att undvika skador på personens anseende eller andra negativa följder. Vidare bör den berörda personens rätt till försvar och rätt till ett effektivt rättsmedel respekteras fullt ut i varje skede av det förfarande som följer på rapporten, i enlighet med artiklarna 47 och 48 i stadgan. Medlemsstaterna bör skydda konfidentialiteten för den berörda personens identitet och säkerställa rätten till försvar, inklusive rätten att få tillgång till handlingarna i ärendet, rätten att bli hörd och rätten att söka effektiva rättsmedel mot ett beslut som rör den berörda personen enligt de tillämpliga förfaranden som föreskrivs i nationell rätt i samband med utredningar eller senare rättsliga förfaranden.
- (101) Varje person som lider skada, direkt eller indirekt, som en följd av rapportering eller offentliggörande av felaktig eller vilseledande information bör behålla det skydd och de rättsmedel som är tillgängliga för honom eller henne enligt allmänna nationella rättsregler. Om den felaktiga eller vilseledande informationen rapporterades eller offentliggjordes avsiktligt och medvetet, bör de berörda personerna ha rätt till ersättning i enlighet med nationell rätt.
- (102) Straffrättsliga, civilrättsliga eller administrativa sanktioner är nödvändiga för att säkerställa att reglerna om skydd för visselblåsare är effektiva. Sanktioner mot de som vidtar repressalieåtgärder eller andra negativa åtgärder mot rapporterade personer kan avskräcka andra från att vidta sådana åtgärder. Sanktioner mot personer som rapporterar eller offentliggör information om överträdelser som visas vara medvetet falsk är också nödvändiga för att motverka illvillig rapportering och för att bevara förtroendet för systemet. Sådana sanktioner bör vara proportionella så att det säkerställs att de inte har en avskräckande verkan på potentiella visselblåsare.
- (103) Beslut som fattats av myndigheter och som inverkar negativt på rättigheterna i det här direktivet i synnerhet beslut genom vilka de behöriga myndigheterna beslutar att avsluta förfarandet angående en rapporterad överträdelse därför att den är klart ringa, eller därför att rapporten är återkommande, eller besluta att en viss rapport inte förtjänar att behandlas med förtur är föremål för rättslig prövning i enlighet med artikel 47 i stadgan.
- (104) Detta direktiv inför miniminormer och det bör vara möjligt för medlemsstaterna att införa eller behålla bestämmelser som är förmånligare för den rapporterade personen, under förutsättning att sådana bestämmelser inte inverkar på åtgärderna för skydd av berörda personer. Införlivandet av detta direktiv bör under inga omständigheter utgöra skäl för att sänka den allmänna skyddsnivå som redan beviljas rapporterade personer enligt nationell rätt inom de områden där direktivet är tillämpligt.
- (105) Enligt artikel 26.2 i EUF-fördraget ska den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor och tjänster säkerställs. Den inre marknaden bör ge unionsmedborgarna ett mervärde i form av varor och tjänster av högre kvalitet och säkerhet, samtidigt som höga standarder för folkhälsa och miljöskydd samt fri rörlighet för personuppgifter säkerställs. Artikel 114 i EUF-fördraget är således den lämpliga rättsliga grunden för att anta de åtgärder som är nödvändiga för att upprätta den inre marknaden och få den att fungera. Utöver artikel 114 i EUF-fördraget bör detta direktiv ha ytterligare specifika rättsliga grunder så att det omfattar de områden som grundas på artiklarna 16, 43.2, 50, 53.1, 91, 100, 168.4, 169, 192.1 och 325.4 i EUF-fördraget samt artikel 31 i Euratomfördraget för antagandet av unionsåtgärder.
- (106) Det materiella tillämpningsområdet för detta direktiv bygger på identifieringen av områden där införandet av skydd för visselblåsare förefaller vara berättigat och nödvändigt på grundval av tillgängliga bevis. Detta materiella tillämpningsområde kan utvidgas till att omfatta ytterligare områden eller unionsrättsakter om detta visar sig vara nödvändigt som ett sätt att stärka kontrollen av deras efterlevnad mot bakgrund av bevis som kan framkomma i framtiden eller på grundval av utvärderingar av hur detta direktiv har fungerat.
- (107) När framtida lagstiftningsakter som är relevanta för de politikområden som omfattas av detta direktiv antas bör det, där så är lämpligt, anges att detta direktiv är tillämpligt. Vid behov bör det materiella tillämpningsområdet för detta direktiv anpassas och bilagan bör ändras i enlighet med detta.

⁽⁴⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1919 av den 26 oktober 2016 om rättshjälp för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden och för eftersökta personer i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder (EUT L 297, 4.11.2016, s. 1).

- (108) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att genom ett effektivt skydd för visselblåsare stärka kontrollen av efterlevnaden av unionsrätten på vissa politikområden och med avseende på vissa rättsakter, där överträdelser av unionsrätten kan orsaka allvarlig skada för allmänintresset, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå genom att fastställa gemensamma miniminormer för skyddet av visselblåsare föreskrivs och att endast åtgärder på unionsnivå åstadkomma enhetlighet och anpassa de befintliga unionsreglerna om skydd för visselblåsare, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (109) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns särskilt i stadgan, särskilt artikel 11. Följaktligen är det avgörande att detta direktiv genomförs i enlighet med dessa rättigheter och principer genom att man säkerställer full respekt för bland annat yttrandefrihet och informationsfrihet, rätten till skydd av personuppgifter, näringsfriheten, rätten till hög nivå i fråga om konsumentskydd, rätten till en hög skyddsnivå för människors hälsa, rätten till en hög nivå av miljöskydd, rätten till god förvaltning, rätten till ett effektivt rättsmedel och rätten till försvar.
- (110) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE, DEFINITIONER OCH VILLKOR FÖR SKYDD

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att stärka kontrollen av efterlevnaden av unionsrätten och unionspolitik på särskilda områden genom att fastställa gemensamma miniminormer som tillgodoser en hög skyddsnivå för personer som rapporterar överträdelser av unionsrätten.

Artikel 2

Materiellt tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs gemensamma miniminormer för skydd för personer som rapporterar följande överträdelser av unionsrätten:
 - a) Överträdelser som omfattas av tillämpningsområdet för de unionsrättsakter som anges i bilagan som avser följande områden:
 - i) Offentlig upphandling.
 - ii) Finansiella tjänster, produkter och marknader och förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.
 - iii) Produktsäkerhet och produktöverensstämmelse.
 - iv) Transportsäkerhet.
 - v) Miljöskydd.
 - vi) Strålskydd och kärnsäkerhet.
 - vii) Livsmedels- och fodersäkerhet, djurs hälsa och välbefinnande.
 - viii) Folkhälsa.
 - ix) Konsumentskydd.
 - x) Skydd av privatlivet och personuppgifter samt säkerhet i nätverks- och informationssystem.

- b) Överträdelse som riktar sig mot unionens finansiella intressen som avses i artikel 325 i EUF-fördraget och som närmare anges i relevanta unionsåtgärder.
- c) Överträdelse som rör den inre marknaden, som avses i artikel 26.2 i EUF-fördraget, inbegripet överträdelse av unionens konkurrensregler och regler om statligt stöd, samt överträdelse rörande den inre marknaden i förhållande till handlande som utgör överträdelse av reglerna om bolagsskatt eller till arrangemang vars syfte är att erhålla skattefördelar som motverkar målet eller syftet med tillämplig bolagsskattelagstiftning.
2. Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas befogenhet att utvidga skyddet enligt nationell rätt till områden eller handlande som inte omfattas av punkt 1.

Artikel 3

Förhållande till andra unionsrättsakter och nationella bestämmelser

1. Om särskilda regler om rapportering av överträdelse föreskrivs i sektorspecifika unionsrättsakter som förtecknas i del II i bilagan ska de reglerna gälla. Bestämmelserna i detta direktiv ska vara tillämpliga i den utsträckning frågan inte obligatoriskt regleras i de sektorspecifika unionsrättsakterna.
2. Detta direktiv får inte påverka medlemsstaternas ansvar att säkerställa nationell säkerhet eller deras befogenhet att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen. I synnerhet får det inte tillämpas på rapporter om överträdelse av upphandlingsregler som avser försvars- eller säkerhetsaspekter, såvida de inte omfattas av relevanta unionsakter.
3. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av unionsrätt eller nationell rätt avseende något av följande,
- a) skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter,
- b) skydd av advokatsekretess och sekretess inom hälso- och sjukvården,
- c) sekretess i fråga om rättsliga överläggningar, eller
- d) straffprocesslagstiftning.
4. Detta direktiv påverkar inte nationella bestämmelser om utövandet av arbetstagares rätt att samråda med sina företrädare eller fackföreningar, om skydd mot obehöriga missgynnande åtgärder som föranleds av sådana samråd, och om arbetsmarknadens parter autonomi och rätt att ingå kollektivavtal. Detta påverkar inte den skyddsnivå som beviljas genom detta direktiv.

Artikel 4

Tillämpningsområde med avseende på personer

1. Detta direktiv ska tillämpas på rapporterande personer som arbetar i den privata eller offentliga sektorn och som förvärvat information om överträdelse i ett arbetsrelaterat sammanhang, inbegripet, åtminstone, följande:
- a) Personer som har status som arbetstagare i den mening som avses i artikel 45.1 i EUF-fördraget, inklusive offentliganställda.
- b) Personer som har status som egenföretagare i den mening som avses i artikel 49 i EUF-fördraget.
- c) Aktieägare och personer som tillhör ett företags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan, inbegripet icke-verkställande styrelseledamöter, samt volontärer och avlönade och oavlönade praktikanter.
- d) Varje person som arbetar under överinseende och ledning av entreprenörer, underentreprenörer och leverantörer.
2. Detta direktiv ska även tillämpas på rapporterande personer när de rapporterar eller offentliggör information om överträdelse som förvärvats inom ramen för ett arbetsrelaterat förhållande som sedermera har upphört.

3. Detta direktiv ska också tillämpas på rapporterande personer vilkas arbetsrelaterade förhållande ännu inte har inletts, i fall där information om överträdelser har förvärvats under rekryteringsprocessen eller andra förhandlingar inför ingående av avtal.
4. De bestämmelser om skydd för rapporterande personer som anges i kapitel VI ska också i relevanta fall tillämpas på
 - a) främjande personer,
 - b) tredje personer som har anknytning till rapporterande personer som kan komma att utsättas för repressalier i ett arbetsrelaterat sammanhang, däribland kollegor och släktingar till den rapporterande personen, och
 - c) rättsliga enheter som den rapporterande personen äger, arbetar för eller på annat sätt har anknytning till i ett arbetsrelaterat sammanhang.

Artikel 5

Definitioner

I detta direktiv avses med

1. *överträdelser*: handlande eller underlåtenheter som
 - i) är olagliga och som rör de unionsrättsakter och områden som omfattas av det materiella tillämpningsområde som avses i artikel 2, eller
 - ii) motverkar målet eller syftet med reglerna i de unionsrättsakter och på områden som omfattas av det materiella tillämpningsområde som avses i artikel 2.
2. *information om överträdelser*: information, inklusive rimliga misstankar om faktiska eller potentiella överträdelser som har inträffat eller som högst sannolikt kommer att inträffa i den organisation där den rapporterande personen arbetar eller har arbetat eller i en annan organisation med vilken den rapporterande personen är eller har varit i kontakt genom sitt arbete, och om försök att dölja sådana överträdelser.
3. *rapport* eller *rapportera*: muntligt eller skriftligt tillhandahållande av information om överträdelser.
4. *intern rapportering*: muntligt eller skriftligt tillhandahållande av information om överträdelser inom en rättslig enhet i den privata eller offentliga sektorn.
5. *extern rapportering*: muntligt eller skriftligt tillhandahållande av information om överträdelser till de behöriga myndigheterna.
6. *offentliggörande* eller *offentliggöra*: att göra information om överträdelser tillgänglig för allmänheten.
7. *rapporterande person*: en fysisk person som rapporterar eller offentliggör information om överträdelser som förvärvats i samband med dennes arbetsrelaterade verksamhet.
8. *främjande person*: en fysisk person som bistår en rapporterande person med rapporteringen i ett arbetsrelaterat sammanhang, och vars bistånd bör vara konfidentiellt.
9. *arbetsrelaterat sammanhang*: nuvarande eller tidigare arbetsverksamhet i den offentliga eller privata sektorn genom vilken, oberoende av verksamhetens art, personer förvärvar information om överträdelser och i vilken dessa personer skulle kunna utsättas för repressalier om de rapporterar den informationen.
10. *berörd person*: en fysisk eller juridisk person som i rapporten eller offentliggörandet anges som en person som gjort sig skyldig till överträdelser eller till vilken den personen har anknytning.
11. *repressalie*: varje direkt eller indirekt handling eller underlåtenhet som sker i ett arbetsrelaterat sammanhang och som föranletts av intern eller extern rapportering eller av ett offentliggörande, och som ger upphov till eller kan ge upphov till oönskad skada för den rapporterande personen.

12. *uppföljning*: varje åtgärd som vidtas av mottagaren av en rapport eller av en behörig myndighet för att bedöma riktigheten i de påståenden som framställs i rapporten och, i förekommande fall, för att hantera den rapporterade överträdelsen, inbegripet genom åtgärder som interna underökningar, utredningar, lagföring, åtgärder för att återkräva medel och att lägga ner förfarandet.
13. *återkoppling*: tillhandahållande till rapporterande personer av information om de åtgärder som planeras eller som har vidtagits som uppföljning och om grunderna för sådan uppföljning.
14. *behörig myndighet*: varje nationell myndighet som har utsetts att ta emot rapporter i enlighet med kapitel III och ge återkoppling till de rapporterande personerna och/eller som har utsetts att utföra de uppgifter som föreskrivs i detta direktiv, särskilt vad gäller uppföljning.

Artikel 6

Villkor för skydd för rapporterande personer

1. Rapporterande personer ska omfattas av skydd enligt detta direktiv under förutsättning att
 - a) de vid tidpunkten för rapporteringen hade rimliga skäl att tro att den information om överträdelser som rapporterades var sann och att den informationen omfattades av detta direktivs tillämpningsområde, och
 - b) de rapporterade antingen internt i enlighet med artikel 7 eller externt i enlighet med artikel 10, eller offentliggjorde information i enlighet med artikel 15.
2. Utan att det påverkar befintliga skyldigheter att sörja för anonym rapportering i enlighet med unionsrätten inverkar detta direktiv inte på medlemsstaternas befogenhet att besluta om huruvida rättsliga enheter i den privata eller offentliga sektorn och behöriga myndigheter är skyldiga att ta emot och följa upp anonyma rapporter.
3. Personer som rapporterat eller offentliggjort information om överträdelser anonymt men som sedermera identifieras och utsätts för repressalier ska ändå omfattas av skydd enligt kapitel VI, under förutsättning att de uppfyller villkoren i punkt 1.
4. Personer som rapporterar överträdelser som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde till unionens relevanta institutioner, organ eller byråer ska omfattas av skydd enligt detta direktiv på samma villkor som en person som rapporterat externt.

KAPITEL II

INTERN RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING

Artikel 7

Rapportering via interna rapporteringskanaler

1. Som en allmän princip och utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 10 och 15 får information om överträdelser rapporteras genom de interna rapporteringskanaler och förfaranden som föreskrivs i detta kapitel.
2. Medlemsstaterna ska uppmuntra rapportering via interna rapporteringskanaler i första hand i stället för rapportering via externa rapporteringskanaler, om överträdelsen kan åtgärdas på ett effektivt sätt internt, och om den rapporterade personen anser att det inte föreligger någon risk för repressalier.
3. Lämplig information om sådan användning av interna rapporteringskanaler som avses i punkt 2 ska tillhandahållas tillsammans med den information som ges av rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn i enlighet med artikel 9.1 g och av behöriga myndigheter i enlighet med artikel 12.4 a och artikel 13.

Artikel 8

Skyldighet att inrätta interna rapporteringskanaler

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn inrättar kanaler och förfaranden för intern rapportering av information om överträdelser och uppföljning, efter samråd och i samförstånd med arbetsmarknadens parter, om detta föreskrivs i nationell rätt.

2. De kanaler och förfaranden som avses i punkt 1 i denna artikel ska göra det möjligt för arbetstagare vid enheten att rapportera information om överträdelse. De får göra det möjligt för andra personer, som avses i artikel 4.1 b, c och d och 4.2, som är i kontakt med enheten i sin arbetsrelaterade verksamhet att även rapportera information om överträdelse.
3. Punkt 1 ska tillämpas på rättsliga enheter i den privata sektorn med 50 eller fler arbetstagare.
4. Det tröskelvärde som fastställs i punkt 3 ska inte tillämpas på enheter som omfattas av tillämpningsområdena för de unionsrättsakter som det hänvisas till i delarna I.B och II i bilagan.
5. Rapporteringskanaler får drivas internt av en person eller avdelning som utsetts för detta syfte eller tillhandahållas externt av en tredje part. De skyddsåtgärder och krav som avses i artikel 9.1 ska även tillämpas på utsedda tredje parter som driver rapporteringskanalen för en rättslig enhet i den privata sektorns räkning.
6. Rättsliga enheter inom den privata sektorn med 50 till 249 arbetstagare får dela resurser med avseende på mottagandet av rapporter och utredningar som ska genomföras. Detta påverkar inte de skyldigheter för dessa enheter som följer av detta direktiv att upprätthålla konfidentialitet, ge återkoppling och åtgärda rapporterade överträdelse.
7. Efter en lämplig riskbedömning som beaktar arten av enheternas verksamheter och den därav följande risknivån för i synnerhet miljö och folkhälsa får medlemsstaterna kräva att rättsliga enheter i den privata sektorn med färre än 50 arbetstagare inrättar interna kanaler och förfaranden för rapportering i enlighet med kapitel II.
8. Medlemsstater ska meddela kommissionen varje beslut de fattar som kräver att rättsliga enheter i den privata sektorn inrättar interna rapporteringskanaler enligt punkt 7. Meddelandet ska innehålla en motivering av beslutet och de kriterier som använts i den riskbedömning som avses i punkt 7. Kommissionen ska underrätta de övriga medlemsstaterna om beslutet.
9. Punkt 1 ska tillämpas på samtliga rättsliga enheter i den offentliga sektorn, inbegripet enheter som ägs eller kontrolleras av en sådan enhet.

Medlemsstaterna får undanta kommuner med färre än 10 000 invånare eller färre än 50 arbetstagare, eller andra enheter, som avses i första stycket i denna punkt, med färre än 50 arbetstagare, från det krav som anges i punkt 1.

Medlemsstaterna får föreskriva att interna rapporteringskanaler får delas mellan kommuner eller drivas av gemensamma kommunala myndigheter i enlighet med nationell rätt, under förutsättning att de delade interna rapporteringskanalerna skiljer sig från och är oberoende i förhållande till de relevanta externa rapporteringskanalerna.

Artikel 9

Förfaranden för intern rapportering och uppföljning

1. De förfaranden för intern rapportering och uppföljning som avses i artikel 8 ska omfatta följande:
 - a) Kanaler för att ta emot rapporter vilka är utformade, inrättade och drivs på ett säkert sätt som säkerställer att en konfidentiell behandling av den rapporterande personens identitet och alla tredje parter identitet som omnämns i rapporten skyddas och att åtkomst för obehörig personal förhindras.
 - b) Bekräftelse av mottagandet av rapporten till den rapporterande personen inom sju dagar från mottagandet.
 - c) En opartisk person eller oberoende avdelning som är utsedd som behörig att följa upp rapporter, som kan vara samma person eller avdelning som den som tar emot rapporterna och som kommer att stå i kontakt med den rapporterande personen och, när så är nödvändigt, be om ytterligare information från och lämna återkoppling till den rapporterande personen.
 - d) Omsorgsfull uppföljning av den utsedda person eller avdelning som avses i led c.
 - e) Omsorgsfull uppföljning om detta föreskrivs i nationell rätt med avseende på anonym rapportering.

- f) En rimlig tidsfrist för att lämna återkoppling som inte överstiger tre månader från bekräftelsen av mottagandet eller, om ingen bekräftelse sänts till den rapporterande personen, efter utgången av sjudagarsperioden från det att rapporten gjordes.
 - g) Tydlig och lättillgänglig information om förfarandena för extern rapportering till behöriga myndigheter enligt artikel 10 och, i tillämpliga fall, till unionens institutioner, organ eller byråer.
2. De kanaler som föreskrivs i punkt 1 a ska göra det möjligt att rapportera muntligt eller skriftligt, eller båda delarna. Muntlig rapportering ska kunna ske per telefon eller via andra röstmeddelandesystem och, på begäran av den rapporterande personen, vid ett fysiskt möte inom en rimlig tidsfrist.

KAPITEL III

EXTERN RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING

Artikel 10

Rapportering via externa rapporteringskanaler

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 15.1 b ska rapporterande personer rapportera information om överträdelser med hjälp av de kanaler och förfaranden som avses i artiklarna 11 och 12, efter att först ha rapporterat via interna rapporteringskanaler, eller genom att direkt rapportera via externa rapporteringskanaler.

Artikel 11

Skyldighet att inrätta externa kanaler och att lämna uppföljning av rapporter

1. Medlemsstaterna ska utse de myndigheter som ska vara behöriga att ta emot, lämna återkoppling om och följa upp rapporter och förse myndigheterna med tillräckliga resurser.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna
 - a) inrättar oberoende och självständiga externa rapporteringskanaler för att ta emot och hantera information om överträdelser,
 - b) omgående, och under alla omständigheter inom sju dagar från mottagande av rapporten, bekräftar mottagandet, såvida inte den rapporterande personen uttryckligen begärt annat eller den behöriga myndigheten har rimliga skäl att tro att en bekräftelse av mottagande av en rapport skulle äventyra skyddet av den rapporterande personens identitet,
 - c) omsorgsfullt följer upp rapporterna,
 - d) lämnar återkoppling till den rapporterande personen inom en rimlig tidsfrist som inte överstiger tre månader eller, i vederbörligen motiverade fall, sex månader,
 - e) underrättar den rapporterande personen om det slutliga resultatet av utredningar som rapporten gett upphov till, i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i nationell rätt,
 - f) i god tid översänder informationen i rapporten till unionens behöriga institutioner, organ eller byråer, beroende på vilket som är tillämpligt, för vidare utredning, om så föreskrivs i unionsrätten eller nationell rätt.
3. Medlemsstaterna får föreskriva att behöriga myndigheter, efter att ha bedömt ärendet på ett lämpligt sätt, kan besluta att en rapporterad överträdelse är klart ringa och att ytterligare uppföljning enligt detta direktiv inte krävs, förutom att förfarandet läggs ner. Detta påverkar inte andra skyldigheter eller andra tillämpliga förfaranden för att avhjälpa den rapporterade överträdelser, eller det skydd som beviljas genom detta direktiv när det gäller intern eller extern rapportering. Om så är fallet ska de behöriga myndigheterna underrätta den rapporterande personen om sitt beslut och skälen för detta.
4. Medlemsstaterna får föreskriva att behöriga myndigheter kan besluta att avsluta förfarandet beträffande återkommande rapporter, som inte innehåller meningsfull ny information om överträdelser i förhållande till en tidigare rapport för vilken de relevanta förfarandena har slutförts, såvida inga nya rättsliga eller faktiska omständigheter motiverar en annan typ av uppföljning. Om så är fallet ska de behöriga myndigheterna underrätta den rapporterande personen om sitt beslut och skälen för detta.

5. Medlemsstaterna får, i händelse av ett stort inflöde av rapporter, föreskriva att behöriga myndigheter får prioritera handläggningen av rapporter om allvarliga överträdelser eller överträdelser av väsentliga bestämmelser som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, utan att detta påverkar den tidsplan som anges i punkt 2 d.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje myndighet som har mottagit en rapport men inte är behörig att vidta åtgärder mot överträdelserna översänder rapporten till den behöriga myndigheten inom en rimlig tidsfrist, och att den rapporterande personen på ett säkert sätt och utan dröjsmål underrättas om denna överföring.

Artikel 12

Utformning av externa rapporteringskanaler

1. Externa rapporteringskanaler ska betraktas som oberoende och självständiga om de uppfyller samtliga följande kriterier:

- a) De är utformade, inrättade och drivs på ett sätt som säkerställer informationens fullständighet, integritet och konfidentialitet och förhindrar åtkomst från obehörig personal vid den behöriga myndigheten.
- b) De möjliggör varaktig lagring av information i enlighet med artikel 18 för att göra det möjligt att utföra ytterligare utredningar.

2. De externa rapporteringskanalerna ska göra det möjligt att rapportera muntligt och skriftligt. Muntlig rapportering ska kunna ske per telefon eller via andra röstmeddelandesystem och, på begäran av den rapporterande personen, vid ett fysiskt möte inom en rimlig tidsfrist.

3. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att, om en rapport har mottagits genom andra kanaler än de rapporteringskanaler som avses i punkterna 1 och 2 eller av annan personal än den som är ansvarig för handläggning av rapporter, ska den personal som mottagit rapporten vara förhindrad att lämna ut information som kan identifiera den rapporterande eller den berörda personen och omedelbart vidarebefordra rapporten i oförändrat skick till den personal som är ansvarig för handläggning av rapporter.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter utser personal som är ansvarig för handläggning av rapporter och i synnerhet för att

- a) förse intresserade personer med information om förfarandena för rapportering,
- b) ta emot och följa upp rapporter,
- c) hålla kontakt med den rapporterande personen i syfte att lämna återkoppling och begära ytterligare information när så är nödvändigt.

5. Den personal som avses i punkt 4 ska få särskild utbildning i handläggning av rapporter.

Artikel 13

Information om mottagande av rapporter och uppföljningen av dem

Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter på sina webbplatser i en separat avdelning som är tydligt markerad och lättåtkomlig offentliggör åtminstone följande information:

- a) Villkoren för att omfattas av skydd enligt detta direktiv.
- b) Kontaktuppgifter för de externa rapporteringskanaler som anges i artikel 12, i synnerhet elektroniska adresser och postadresser, samt telefonnummer till dessa kanaler, med angivelse av om telefonsamtal spelas in.
- c) De förfaranden som är tillämpliga på rapportering av överträdelser, inbegripet det sätt på vilket den behöriga myndigheten får kräva att den rapporterade personen förtydligar den information som rapporterats eller lämnar ytterligare information, tidsfristen för att lämna återkoppling samt innehållet i sådan återkoppling.
- d) Den konfidentialitetsordning som är tillämplig på rapporter, särskilt information om behandling av personuppgifter i enlighet med artikel 17 i detta direktiv, artiklarna 5 och 13 i direktiv (EU) 2016/679, artikel 13 i direktiv (EU) 2016/680 och artikel 15 i förordning (EU) 2018/1725, beroende på vad som är tillämpligt.

- e) Vilken typ av uppföljning som ska ges till rapporter.
- f) Tillgängliga rättsmedel och förfaranden för skydd mot repressalier och tillgången till konfidentiell rådgivning för personer som överväger att rapportera.
- g) En förklaring som tydligt anger under vilka villkor som personer som rapporterar till den behöriga myndigheten skyddas från ansvar för sekretessöverträdelser, i enlighet med artikel 21.2.
- h) Kontaktuppgifter till informationscentrumet eller till den enda och oberoende administrativa myndigheten som anges i artikel 20.3, i tillämpliga fall.

Artikel 14

De behöriga myndigheternas översyn av förfarandena

Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter regelbundet, minst en gång vart tredje år, ser över sina förfaranden för mottagande och uppföljning av rapporter. Vid översynen av förfarandena ska behöriga myndigheter beakta sin egen och andra behöriga myndigheters erfarenhet och anpassa sina förfaranden i enlighet därmed.

KAPITEL IV

OFFENTLIGGÖRANDE

Artikel 15

Offentliggöranden

1. En person som gör ett offentliggörande ska omfattas av skydd enligt detta direktiv om ett av följande villkor är uppfyllt:
 - a) Personen rapporterade först internt och externt, eller direkt externt i enlighet med kapitlen II och III, men ingen lämplig åtgärd vidtogs till följd av rapporten inom den rimliga tidsfrist som avses i artiklarna 9.1 f eller 11.2 d.
 - b) Personen hade rimliga skäl att tro att
 - i) överträdelserna kan utgöra överhängande eller uppenbar fara för allmänintresset, till exempel vid en nödsituation eller risk för oåterkallelig skada, eller
 - ii) det, vid extern rapportering, finns risk för repressalier eller att det är osannolikt att överträdelserna kommer att avhjälpas på ett effektivt sätt, på grund av fallets särskilda omständigheter, till exempel att bevis kan döljas eller förstöras, eller att en myndighet samverkar med den som har begått överträdelserna eller är delaktig i överträdelserna.
2. Denna artikel ska inte tillämpas om en person lämnar ut information direkt till pressen i enlighet med nationella bestämmelser som etablerar ett skyddssystem för yttrande- och informationsfriheten.

KAPITEL V

BESTÄMMELSER SOM ÄR TILLÄMPLIGA PÅ INTERN OCH EXTERN RAPPORTERING

Artikel 16

Sekretesskyldighet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att den rapporterande personens identitet inte lämnas ut till någon annan än den godkända personal som är behörig att ta emot eller följa upp rapporter, utan den personens uttryckliga samtycke. Detta ska även gälla all annan information från vilken den rapporterande personens identitet kan härledas direkt eller indirekt.
2. Med avvikelse från punkt 1 får den rapporterande personens identitet och all annan information som avses i punkt 1 lämnas ut endast när det föreligger en nödvändig och proportionell skyldighet enligt unionsrätt eller nationell rätt i samband med nationella myndigheters utredningar eller rättsliga förfaranden, inbegripet i syfte att slå vakt om den berörda personens rätt till försvar.

3. Utlämnande som omfattas av undantaget i punkt 2 ska ske i enlighet med lämpliga skyddsåtgärder enligt tillämpliga unionsregler och nationella regler. Rapporterande personer ska i synnerhet informeras innan deras identitet lämnas ut, såvida inte sådan information skulle äventyra berörda utredningar eller rättsliga förfaranden. När rapporterade personer informeras ska den behöriga myndigheten tillsända dem en skriftlig motivering som anger skälen för utlämnande av de berörda konfidentiella uppgifterna.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som tar emot information om överträdelse, som innehåller företagshemligheter, inte utnyttjar eller lämnar ut dessa företagshemligheter för andra ändamål än vad som är nödvändigt för en korrekt uppföljning.

Artikel 17

Behandling av personuppgifter

Behandling av personuppgifter enligt detta direktiv, inbegripet de behöriga myndigheternas utbyte eller överföring av personuppgifter, ska ske i enlighet med förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680. Utbyte eller överföring av information som görs av unionens institutioner, organ eller byråer ska ske i enlighet med förordning (EU) 2018/1725.

Personuppgifter som uppenbart inte är relevanta för handläggningen av en viss rapport får inte samlas in, eller ska, om de samlats in av misstag, raderas utan onödigt dröjsmål.

Artikel 18

Dokumentation av rapporterna

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter dokumenterar varje mottagen rapport, i enlighet med de konfidentialitetskrav som anges i artikel 16. Rapporterna ska sparas endast så länge det är nödvändigt och proportionellt för att iaktta de krav som åläggs enligt detta direktiv eller andra krav som åläggs genom unionsrätten eller nationell rätt.

2. Om en telefonlinje med inspelning eller andra röstmeddelandesystem med inspelning används för rapportering ska de berörda rättsliga enheterna i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter med den rapporterade personens samtycke, ha rätt att dokumentera den muntliga rapporteringen på något av följande sätt:

- a) Genom en inspelning av samtalet i en varaktig och åtkomlig form.
- b) Genom en fullständig och korrekt utskrift av samtalet som gjorts av den personal som är ansvarig för handläggning av rapporter.

Rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter ska ge den rapporterade personen tillfälle att kontrollera, rätta och godkänna utskriften av samtalet genom att underteckna den.

3. Om en telefonlinje utan inspelning eller andra röstmeddelandesystem utan inspelning används för rapportering ska rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter ha rätt att dokumentera den muntliga rapporteringen i form av ett korrekt protokoll från samtalet skrivet av personalen som är ansvarig för handläggning av rapporter. Rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter ska ge den rapporterade personen tillfälle att kontrollera, rätta och godkänna protokollet från samtalet genom att underteckna det.

4. Om en person begär ett möte med personalen vid rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn eller vid behöriga myndigheter för rapporteringsändamål enligt artiklarna 9.2 och 12.2, ska rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter med den rapporterade personens samtycke, säkerställa att fullständig och korrekt dokumentation av mötet bevaras i en varaktig och åtkomlig form.

Rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter ska ha rätt att dokumentera mötet på något av följande sätt:

- a) Genom en inspelning av samtalet i en varaktig och åtkomlig form.
- b) Genom ett korrekt protokoll från mötet upprättat av personalen som är ansvarig för handläggning av rapporter.

Rättsliga enheter i den privata och offentliga sektorn och behöriga myndigheter ska ge den rapporterade personen tillfälle att kontrollera, rätta och godkänna protokollet från mötet genom att underteckna det.

KAPITEL VI

SKYDDSÅTGÄRDER

Artikel 19

Förbud mot repressalier

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att förbjuda alla former av repressalier mot personer som avses i artikel 4, inbegripet hot om repressalier och försök till repressalier, inbegripet och särskilt i form av följande:

- a) Avstängning, permittering, uppsägning eller motsvarande åtgärder.
- b) Degradering eller utebliven befordran.
- c) Ändrade arbetsuppgifter, ändrad arbetsplats, lönesänkning, ändrade arbetstider.
- d) Utebliven fortbildning.
- e) Negativ resultatbedömning eller negativa vitsord.
- f) Åläggande eller tillämpning av en disciplinåtgärd, reprimand eller annan sanktion, inbegripet ekonomiska sanktioner.
- g) Tvång, hot, trakasserier eller utfrysning.
- h) Diskriminering, missgynnande eller orättvis behandling.
- i) Underlåtenhet att omvandla en tidsbegränsad anställning till en tillsvidareanställning, i de fall då arbetstagaren haft berättigade förväntningar på att bli erbjuden en tillsvidareanställning.
- j) Underlåtenhet att förnya, eller förtida uppsägning av, ett tidsbegränsat anställningsavtal.
- k) Skada, inbegripet för personens anseende, särskilt i sociala medier, eller ekonomisk förlust, inbegripet förlorade affärsmöjligheter och förlorad inkomst.
- l) Svartlistning på grundval av en sektors- eller branschomfattande informell eller formell överenskommelse, som kan medföra att personen i framtiden inte kommer att kunna anställas i sektorn eller branschen.
- m) Förtida uppsägning eller hävande av ett avtal om varor eller tjänster.
- n) Hävande av en licens eller ett tillstånd.
- o) Psykiatriska eller medicinska hänvisningar.

Artikel 20

Stödåtgärder

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att personer som avses i artikel 4 har tillgång till stödåtgärder, beroende på vad som är lämpligt, i synnerhet följande:

- a) Omfattande och oberoende information och rådgivning, som är lättåtkomlig för allmänheten och utan kostnad, om vilka förfaranden och rättsmedel som finns tillgängliga om skydd mot repressalier, och om den berörda personens rättigheter.
- b) Effektivt bistånd från behöriga myndigheter inför alla relevanta myndigheter som medverkar till att skydda dem mot repressalier, inbegripet, om detta föreskrivs i nationell rätt, intygande av att de omfattas av skydd enligt detta direktiv.
- c) Rättshjälp i straffrättsliga förfaranden och i gränsöverskridande civilrättsliga förfaranden i enlighet med direktiv (EU) 2016/1919 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/52/EG⁽⁴⁸⁾, samt rättshjälp vid framtida förfaranden och juridisk rådgivning eller annat rättsligt bistånd i enlighet med nationell rätt.

⁽⁴⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/52/EG av den 21 maj 2008 om vissa aspekter på medling på privaträttens område (EUT L 136, 24.5.2008, s. 3).

2. Medlemsstaterna får föreskriva ekonomiskt bistånd och stödåtgärder, inbegripet psykologiskt stöd, för rapporterade personer inom ramen för rättsliga förfaranden.
3. De stödåtgärder som avses i denna artikel får tillhandahållas, beroende på vad som är lämpligt, av ett informationscentrum eller en enda tydligt angiven oberoende administrativ myndighet.

Artikel 21

Åtgärder för skydd mot repressalier

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att personer som avses i artikel 4 är skyddade mot repressalier. Sådana åtgärder ska särskilt omfatta de som anges i punkterna 2–8 i denna artikel.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3.2 och 3.3 ska personer som rapporterar information om överträdelser eller gör ett offentliggörande av information i enlighet med detta direktiv inte anses ha brutit mot några restriktioner om offentliggörande av information och ska inte åläggas ansvar av något slag med avseende på en sådan rapport eller sådant offentliggörande, under förutsättning att de hade rimliga skäl att tro att rapporteringen eller offentliggörandet av sådan information var nödvändig för att avslöja en överträdelse i enlighet med detta direktiv.
3. Rapporterade personer ska inte åläggas ansvar när det gäller anskaffandet av eller tillgången till information som rapporteras eller offentliggörs, under förutsättning att sådant anskaffande eller sådan tillgång inte utgör ett självständigt brott. I händelse av anskaffande eller tillgång som utgör ett självständigt brott ska det straffrättsliga ansvaret även i fortsättnings regleras av tillämplig nationell rätt.
4. Varje annat ansvar som aktualiseras för de rapporterade personerna genom handlingar eller underlåtenheter som inte rör rapporteringen eller offentliggörandet eller som inte är nödvändiga för att avslöja en överträdelse ska i enlighet med detta direktiv fortsatt regleras av tillämplig unionsrätt eller nationell rätt.
5. I förfaranden vid domstol eller annan myndighet som avser skada som lidits av den rapporterade personen, och under förutsättning att den personen visar att han eller hon har rapporterat eller gjort ett offentliggörande och lidit en skada, ska det antas att skadan utgjorde repressalier för rapporten eller offentliggörandet. I sådana fall ska den person som har vidtagit den åtgärd som orsakade skadan visa att den åtgärden grundades på vederbörligen motiverade skäl.
6. Personer som avses i artikel 4 ska ha tillgång till lämpliga rättsmedel mot repressalier, inbegripet interimistiska åtgärder i avvaktan på att de rättsliga förfarandena slutförs, i enlighet med nationell rätt.
7. I rättsliga förfaranden, inbegripet avseende förtal, upphovsrättsintrång, brott mot tystnadsplikt, överträdelse av dataskyddsregler, röjande av företagshemligheter eller avseende ersättningsanspråk som bygger på privaträtt, offentlig rätt eller kollektiv arbetsrätt, ska personer som avses i artikel 4 inte åläggas ansvar av något slag som en följd av rapporter eller offentliggöranden enligt detta direktiv. Dessa personer ska ha rätt att åberopa denna rapport eller detta offentliggörande för att yrka på att ärendet avslås, under förutsättning att de hade rimliga skäl att tro att det var nödvändigt att rapportera eller offentliggöra sådan information för att avslöja en överträdelse i enlighet med detta direktiv.

Om en person rapporterar eller offentliggör information om överträdelser som omfattas av detta direktiv, och den informationen inbegriper företagshemligheter, och den personen uppfyller villkoren i detta direktiv, ska sådan rapportering eller sådant offentliggörande anses som lagligt enligt villkoren i artikel 3.2 i direktiv (EU) 2016/943.

8. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att rättsmedel och fullständig ersättning är tillgängliga för skada som lidits av personer som avses i artikel 4 i enlighet med nationell rätt.

Artikel 22

Åtgärder för att skydda berörda personer

1. Medlemsstaterna ska i enlighet med stadgan säkerställa att de berörda personerna fullt ut omfattas av rätten till ett effektivt rättsmedel och till en rättvis rättegång samt av oskuldspresumtionen och rätten till försvar, inbegripet rätten att bli hörd och rätten till tillgång till handlingar.
2. Behöriga myndigheter ska, i enlighet med nationell rätt, säkerställa att de berörda personernas identitet skyddas så länge utredningar som rapporten eller offentliggörandet gett upphov till pågår.

3. De regler som fastställs i artiklarna 12, 17 och 18 gällande skydd av rapporterande personers identitet ska även gälla skyddet av de berörda personernas identitet.

Artikel 23

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner tillämpliga på fysiska eller juridiska personer som

- a) hindrar eller försöker hindra rapportering,
- b) vidtar repressalier mot personer som avses i artikel 4,
- c) väcker okynnestalan mot personer som avses i artikel 4,
- d) bryter mot skyldigheten att behandla rapporterande personers identitet konfidentiellt som avses i artikel 16.

2. Medlemsstaterna ska föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner tillämpliga med avseende på rapporterande personer om det konstateras att de medvetet rapporterat eller offentliggjort falsk information. Medlemsstaterna ska också i enlighet med nationell rätt föreskriva åtgärder för att ersätta skador till följd av sådana rapporter eller offentliggöranden.

Artikel 24

Avstående från eller begränsning av rättigheter och rättsmedel

Medlemsstaterna ska säkerställa att det inte är möjligt att avstå från, eller begränsa, de rättigheter och rättsmedel som föreskrivs i detta direktiv genom ett avtal, en policy, en anställningsform eller ett anställningsvillkor, och inte heller genom ett skiljeavtal som ingås före eventuell tvist.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 25

Förmånligare behandling och klausul om bevarande av skyddsnivån

1. Medlemsstaterna får införa eller behålla bestämmelser som är förmånligare för rapporterande personers rättigheter än de som anges i detta direktiv, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 22 och 23.2.
2. Genomförandet av detta direktiv får under inga omständigheter utgöra skäl för att inskränka det skydd som redan finns i medlemsstaterna på de områden som omfattas av detta direktiv.

Artikel 26

Införlivande och övergångsperiod

1. Medlemsstaterna ska senast den 17 december 2021 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.
2. Genom undantag från punkt 1 ska medlemsstaterna, när det gäller rättsliga enheter i den privata sektorn med 50 till 249 arbetstagare, senast den 17 december 2023 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att fullgöra skyldigheten att inrätta interna rapporteringskanaler enligt artikel 8.3.
3. När medlemsstaterna antar de bestämmelser som avses i punkterna 1 och 2 ska de bestämmelserna innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

Artikel 27

Rapportering, utvärdering och översyn

1. Medlemsstaterna ska tillhandahålla kommissionen all relevant information om genomförandet och tillämpningen av detta direktiv. På grundval av den information som tillhandahållits ska kommissionen senast den 17 december 2023 lägga fram en rapport om genomförandet och tillämpningen av detta direktiv för Europaparlamentet och rådet.

2. Utan att det påverkar de rapporteringsskyldigheter som föreskrivs i andra unionsrättsakter ska medlemsstaterna, årligen och företrädesvis i aggregerad form, lägga fram följande statistik om de rapporter som avses i kapitel III för kommissionen om den är tillgänglig på central nivå i den berörda medlemsstaten:

- a) Antal rapporter som mottagits av de behöriga myndigheterna.
- b) Antal utredningar och förfaranden som inletts till följd av sådana rapporter och deras resultat.
- c) Uppskattad ekonomiska skada, om sådan har fastställts, och indrivna belopp till följd av de utredningar och förfaranden som avser de rapporterade överträdelserna.

3. Kommissionen ska senast den 17 december 2025, med beaktande av den rapport som lagts fram i enlighet med punkt 1 och medlemsstaternas statistik som lagts fram i enlighet med punkt 2, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet med en bedömning av inverkan av den nationella rätt som införlivar detta direktiv. Rapporten ska utvärdera hur detta direktiv har fungerat och överväga behovet av ytterligare åtgärder, inbegripet i förekommande fall ändringar i syfte att utvidga detta direktivs tillämpningsområde till ytterligare unionsrättsakter eller områden, i synnerhet förbättring av arbetsmiljön för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet och arbetsvillkoren.

Förutom den utvärdering som avses i första stycket ska rapporten utvärdera hur medlemsstaterna har utnyttjat de befintliga samarbetsmekanismerna som en del av deras skyldighet att följa upp rapporter om överträdelser som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde och mer allmänt hur de samarbetar i fall av överträdelser med en gränsöverskridande dimension.

4. Kommissionen ska offentliggöra de rapporter som avses i punkterna 1 och 3 och göra dem lättillgängliga.

Artikel 28

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 29

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 23 oktober 2019.

På Europaparlamentets vägnar

D.M. SASSOLI

Ordförande

På rådets vägnar

T. TUPPURAINEN

Ordförande

BILAGA

Del I

A. Artikel 2.1 a i – offentlig upphandling

1. Förfaranderegler för offentlig upphandling och tilldelning av koncessioner, för tilldelning av kontrakt på områdena försvar och säkerhet och för tilldelning av kontrakt för enheter som är verksamma inom vatten-, energi-, transport- och posttjänstsektorerna samt alla andra kontrakt, som föreskrivs i följande unionslagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).
 - ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).
 - iv) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).
2. Prövningsförfaranden, som regleras av följande unionslagstiftning:
 - i) Rådets direktiv 92/13/EEG av den 25 februari 1992 om samordning av lagar och andra författningar om gemenskapsregler om upphandlingsförfaranden tillämpade av företag och verk inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna (EGT L 76, 23.3.1992, s. 14).
 - ii) Rådets direktiv 89/665/EEG av den 21 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar för prövning av offentlig upphandling av varor och bygg- och anläggningsarbeten (EGT L 395, 30.12.1989, s. 33).

B. Artikel 2.1 a ii – finansiella tjänster, produkter och marknader och förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Regler som fastställer en ram för reglering och tillsyn och konsument- och investerarskydd i samband med finansiella tjänster och kapitalmarknader, banktjänster och tjänster som avser krediter, investeringar, försäkringar och återförsäkringar, tjänstepensionsprodukter eller privata pensionsprodukter, värdepapper, investeringsfonder, betal-tjänster och de verksamheter som förtecknas i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338), som föreskrivs i följande unionslagstiftning:

- i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).
- ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).
- iii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2012 av den 14 mars 2012 om blankning och vissa aspekter av kreditswappar (EUT L 86, 24.3.2012, s. 1).
- iv) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 345/2013 av den 17 april 2013 om europeiska riskkapitalfonder (EUT L 115, 25.4.2013, s. 1).

- v) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013 av den 17 april 2013 om europeiska fonder för socialt företagande (EUT L 115, 25.4.2013, s. 18).
- vi) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (EUT L 60, 28.2.2014, s. 34).
- vii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG (EUT L 158, 27.5.2014, s. 77).
- viii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 84).
- ix) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337 23.12.2015, s. 35).
- x) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden (EUT L 142, 30.4.2004, s. 12).
- xi) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/36/EG av den 11 juli 2007 om utnyttjande av vissa av aktieägares rättigheter i börsnoterade företag (EUT L 184, 14.7.2007, s. 17).
- xii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 390, 31.12.2004, s. 38).
- xiii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (EUT L 201, 27.7.2012, s. 1).
- xiv) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 (EUT L 171, 29.6.2016, s. 1).
- xv) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).
- xvi) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 190).
- xvii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG (EUT L 35, 11.2.2003, s. 1).
- xviii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (EUT L 173, 12.6.2014, s. 149).
- xix) Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG av den 3 mars 1997 om system för ersättning till investerare (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22).
- xx) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

C. Artikel 2.1 a iii – produktsäkerhet och produktöverensstämmelse

1. Allmänna säkerhetskrav och krav på överensstämmelse för produkter som släpps ut på unionsmarknaden, som definieras i och regleras av följande unionslagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet (EGT L 11, 15.1.2002, s. 4).
 - ii) Unionens harmoniseringslagstiftning avseende industriprodukter, inklusive märkningskrav, med undantag av livsmedel, foder, humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel, levande växter och djur, produkter av mänskligt ursprung samt produkter av växter och djur med direkt koppling till deras framtida fortplantning, enligt förteckningen i bilagorna I och II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 (EUT L 169, 25.6.2019, s. 1).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/46/EG av den 5 september 2007 om fastställande av en ram för godkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon ("Ramdirektiv") (EUT L 263, 9.10.2007, s. 1).
2. Regler om saluföring och användning av känsliga och farliga produkter, som föreskrivs i följande unionslagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (EUT L 146, 10.6.2009, s. 1).
 - ii) Rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EGT L 256, 13.9.1991, s. 51).
 - iii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer (EUT L 39, 9.2.2013, s. 1).

D. Artikel 2.1 a iv – transportsäkerhet

1. Säkerhetskrav inom järnvägssektorn, som regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/798 av den 11 maj 2016 om järnvägssäkerhet (EUT L 138, 26.5.2016, s. 102).
2. Säkerhetskrav inom sektorn för civil luftfart, som regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 996/2010 av den 20 oktober 2010 om utredning och förebyggande av olyckor och tillbud inom civil luftfart och om upphävande av direktiv 94/56/EG (EUT L 295, 12.11.2010, s. 35).
3. Säkerhetskrav inom vägtransportsektorn, som regleras av följande unionslagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/96/EG av den 19 november 2008 om förvaltning av vägars säkerhet (EUT L 319, 29.11.2008, s. 59).
 - ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/54/EG av den 29 april 2004 om minimikrav för säkerhet i tunnlar som ingår i det transeuropeiska vägnätet (EUT L 167, 30.4.2004, s. 39).
 - iii) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG (EUT L 300, 14.11.2009, s. 51).
4. Säkerhetskrav inom sjöfartssektorn, som regleras av följande unionslagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 391/2009 av den 23 april 2009 om gemensamma regler och standarder för organisationer som utför inspektioner och utövar tillsyn av fartyg (EUT L 131, 28.5.2009, s. 11).
 - ii) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 392/2009 av den 23 april 2009 om transportörens skadeståndsansvar i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss (EUT L 131, 28.5.2009, s. 24).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 146).

- iv) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/18/EG av den 23 april 2009 om grundläggande principer för utredning av olyckor i sjötransportsektorn och om ändring av rådets direktiv 1999/35/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/59/EG (EUT L 131, 28.5.2009, s. 114).
 - v) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/106/EG av den 19 november 2008 om minimikrav på utbildning för sjöfolk (EUT L 323, 3.12.2008, s. 33).
 - vi) Rådets direktiv nr 98/41/EG av den 18 juni 1998 om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater (EGT L 188, 2.7.1998, s. 35).
 - vii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/96/EG av den 4 december 2001 om fastställande av harmoniserade krav och förfaranden för säker lastning och lossning av bulkfartyg (EGT L 13, 16.1.2002, s. 9).
5. Säkerhetskrav som regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/68/EG av den 24 september 2008 om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar (EUT L 260, 30.9.2008, s. 13).
- E. Artikel 2.1 a v – miljöskydd
- 1. Varje straffbar gärning mot skyddet för miljön, som regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG av den 19 november 2008 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser (EUT L 328, 6.12.2008, s. 28) eller varje olaglig handling som utgör en överträdelse av den lagstiftning som anges i bilagorna till direktiv 2008/99/EG.
 - 2. Regler om miljö och klimat, som föreskrivs i följande lagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).
 - ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 16).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).
 - iv) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 av den 21 maj 2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information på nationell nivå och unionsnivå som är relevant för klimatförändringen och om upphävande av beslut nr 280/2004/EG (EUT L 165, 18.6.2013, s. 13).
 - v) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).
 - 3. Regler om hållbar utveckling och avfallshantering, som föreskrivs i följande lagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).
 - ii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG (EUT L 330 10.12.2013, s. 1).
 - iii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 av den 4 juli 2012 om export och import av farliga kemikalier (EUT L 201, 27.7.2012, s. 60).

4. Regler om havs-, luft- och bullerföroreningar, som föreskrivs i följande lagstiftning:

- i) Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/94/EG av den 13 december 1999 om tillgång till konsumentinformation om bränsleekonomi och koldioxidutsläpp vid marknadsföring av nya personbilar (EGT L 12, 18.1.2000, s. 16).
- ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/81/EG av den 23 oktober 2001 om nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar (EGT L 309, 27.11.2001, s. 22).
- iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/49/EG av den 25 juni 2002 om bedömning och hantering av omgivningsbuller (EGT L 189, 18.7.2002, s. 12).
- iv) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 782/2003 av den 14 april 2003 om förbud mot tennorganiska föreningar på fartyg (EUT L 115, 9.5.2003, s. 1).
- v) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56).
- vi) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/35/EG av den 7 september 2005 om föroreningar förorsakade av fartyg och införandet av sanktioner för överträdelser (EUT L 255, 30.9.2005, s. 11).
- vii) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 166/2006 av den 18 januari 2006 om upprättande av ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar och om ändring av rådets direktiv 91/689/EEG och 96/61/EG (EUT L 33, 4.2.2006, s. 1).
- viii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/33/EG av den 23 april 2009 om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon (EUT L 120, 15.5.2009, s. 5).
- ix) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 443/2009 av den 23 april 2009 om utsläppsnormer för nya personbilar som del av gemenskapens samordnade strategi för att minska koldioxidutsläppen från lätta fordon (EUT L 140, 5.6.2009, s. 1).
- x) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet (EUT L 286, 31.10.2009, s. 1).
- xi) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/126/EG av den 21 oktober 2009 om återvinning av bensinångor steg II, vid tankning av motorfordon på bensinstationer (EUT L 285, 31.10.2009, s. 36).
- xii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 510/2011 av den 11 maj 2011 om fastställande av utsläppsnormer för nya lätta nyttofordon som ett led i unionens samordnade strategi för att minska koldioxidutsläppen från lätta fordon (EUT L 145, 31.5.2011, s. 1).
- xiii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen (EUT L 307, 28.10.2014, s. 1).
- xiv) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/757 av den 29 april 2015 om övervakning, rapportering och verifiering av koldioxidutsläpp från sjötransporter och om ändring av direktiv 2009/16/EG (EUT L 123, 19.5.2015, s. 55).
- xv) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2193 av den 25 november 2015 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar (EUT L 313, 28.11.2015, s. 1).

5. Regler om skydd och förvaltning av vatten och mark, som föreskrivs i följande lagstiftning:

- i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG av den 23 oktober 2007 om bedömning och hantering av översvämningsrisker (EUT L 288, 6.11.2007, s. 27).
- ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG (EUT L 348, 24.12.2008, s. 84).

- iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EUT L 26, 28.1.2012, s. 1).
6. Regler om skydd av naturen och den biologiska mångfalden, som föreskrivs i följande lagstiftning:
- i) Rådets förordning (EG) nr 1936/2001 av den 27 september 2001 om införande av kontrollåtgärder som skall tillämpas vid fiske efter vissa bestånd av långvandrande fisk (EGT L 263, 3.10.2001, s. 1).
 - ii) Rådets förordning (EG) nr 812/2004 av den 26 april 2004 om åtgärder när det gäller oavsiktlig fångst av valar vid fiske och om ändring av förordning (EG) nr 88/98 (EUT L 150, 30.4.2004, s. 12).
 - iii) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1007/2009 av den 16 september 2009 om handel med sälprodukter (EUT L 286, 31.10.2009, s. 36).
 - iv) Rådets förordning (EG) nr 734/2008 av den 15 juli 2008 om skydd av känsliga marina ekosystem mot de negativa verkningarna av fiske med bottenredskap på öppet hav (EUT L 201, 30.7.2008, s. 8).
 - v) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7).
 - vi) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (EUT L 295, 12.11.2010, s. 23).
 - vii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (EUT L 317, 4.11.2014, s. 35).
7. Regler om kemikalier, som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1).
8. Regler om organiska produkter, som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 (EUT L 150, 14.6.2018, s. 1).
- F. Artikel 2.1 a vi – strålskydd och kärnsäkerhet
- Regler om kärnsäkerhet, som föreskrivs i följande unionslagstiftning:
- i) Rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 172, 2.7.2009, s. 18).
 - ii) Rådets direktiv 2013/51/Euratom av den 22 oktober 2013 om fastställande av krav avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten (EUT L 296, 7.11.2013, s. 12).
 - iii) Rådets direktiv 2013/59/Euratom av den 5 december 2013 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning, och om upphävande av direktiven 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom och 2003/122/Euratom (EUT L 13, 17.1.2014, s. 1).
 - iv) Rådets direktiv 2011/70/Euratom av den 19 juli 2011 om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall (EUT L 199, 2.8.2011, s. 48).
 - v) Rådets direktiv 2006/117/Euratom av den 20 november 2006 om övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle (EUT L 337, 5.12.2006, s. 21).

- vi) Rådets förordning (Euratom) 2016/52 av den 15 januari 2016 om gränsvärden för radioaktiva ämnen i livsmedel och foder efter en kärnenergiolycka eller annan radiologisk nödsituation och om upphävande av rådets förordning (Euratom) nr 3954/87 och kommissionens förordningar (Euratom) nr 944/89 och (Euratom) nr 770/90 (EUT L 13, 20.1.2016, s. 2).
- vii) Rådets förordning (Euratom) nr 1493/93 av den 8 juni 1993 om transport av radioaktiva ämnen mellan medlemsstater (EGT L 148, 19.6.1993, s. 1).
- G. Artikel 2.1 a vii – livsmedels- och fodersäkerhet samt djurs hälsa och välbefinnande
1. Unionens livsmedels- och foderlagstiftning, som regleras av de allmänna principer och krav som definieras i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1).
 2. Djurhälsa, som regleras av följande unionslagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") (EUT L 84, 31.3.2016, s. 1).
 - ii) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter) (EUT L 300, 14.11.2009, s. 1).
 3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L 95, 7.4.2017, s. 1).
 4. Regler och standarder för djurskydd samt djurs hälsa och välbefinnande, som föreskrivs i följande unionslagstiftning:
 - i) Rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur (EGT L 221, 8.8.1998, s. 23).
 - ii) Rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 (EUT L 3, 5.1.2005, s. 1).
 - iii) Rådets förordning (EG) nr 1099/2009 av den 24 september 2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning (EUT L 303, 18.11.2009, s. 1).
 - iv) Rådets direktiv 1999/22/EG av den 29 mars 1999 om hållande av vilda djur i djurparker (EGT L 94, 9.4.1999, s. 24).
 - v) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU av den 22 september 2010 om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål (EUT L 276, 20.10.2010, s. 33).
- H. Artikel 2.1 a viii – folkhälsa
1. Åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, som regleras av följande unionslagstiftning:
 - i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/98/EG av den 27 januari 2003 om fastställande av kvalitets- och säkerhetsnormer för insamling, kontroll, framställning, förvaring och distribution av humanblod och blodkomponenter och om ändring av direktiv 2001/83/EG (EUT L 33, 8.2.2003, s. 30).

- ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/23/EG av den 31 mars 2004 om fastställande av kvalitets- och säkerhetsnormer för donation, tillvaratagande, kontroll, bearbetning, konservering, förvaring och distribution av mänskliga vävnader och celler (EUT L 102, 7.4.2004, s. 48).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/53/EU av den 7 juli 2010 om kvalitets- och säkerhetsnormer för mänskliga organ avsedda för transplantation (EUT L 207, 6.8.2010, s. 14).
2. Åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder för läkemedel och medicintekniska produkter, som regleras av följande unionslagstiftning:
- i) Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 141/2000 av den 16 december 1999 om säräkemedel (EGT L 18, 22.1.2000, s. 1).
 - ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel (EGT L 311, 28.11.2001, s. 67).
 - iii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/6 av den 11 december 2018 om veterinärmedicinska läkemedel och om upphävande av direktiv 2001/82/EG (EUT L 4, 7.1.2019, s. 43).
 - iv) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 726/2004 av den 31 mars 2004 om inrättande av gemenskapsförfaranden för godkännande av och tillsyn över humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel samt om inrättande av en europeisk läkemedelsmyndighet (EUT L 136, 30.4.2004, s. 1).
 - v) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1901/2006 av den 12 december 2006 om läkemedel för pediatrik användning och om ändring av förordning (EEG) nr 1768/92, direktiv 2001/20/EG, direktiv 2001/83/EG och förordning (EG) nr 726/2004 (EUT L 378, 27.12.2006, s. 1).
 - vi) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1394/2007 av den 13 november 2007 om läkemedel för avancerad terapi och om ändring av direktiv 2001/83/EG och förordning (EG) nr 726/2004 (EUT L 324, 10.12.2007, s. 121).
 - vii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 536/2014 av den 16 april 2014 om kliniska prövningar av humanläkemedel och om upphävande av direktiv 2001/20/EG (EUT L 158, 27.5.2014, s. 1).
3. Patienträttigheter, som regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU av den 9 mars 2011 om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård (EUT L 88, 4.4.2011, s. 45).
4. Tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter, som regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU av den 3 april 2014 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter och om upphävande av direktiv 2001/37/EG (EUT L 127, 29.4.2014, s. 1).
- I. Artikel 2.1 a ix – konsumentskydd
- Konsumenträttigheter och konsumentskydd, som regleras av följande unionslagstiftning:
- i) Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG av den 16 februari 1998 om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenter (EGT L 80, 18.3.1998, s. 27).
 - ii) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster (EUT L 136, 22.5.2019, s. 1).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG (EUT L 136, 22.5.2019, s. 28).
 - iv) Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier (EGT L 171, 7.7.1999, s. 12).

- v) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (EGT L 271, 9.10.2002, s. 16).
 - vi) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder) (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).
 - vii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).
 - viii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).
 - ix) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (EUT L 257, 28.8.2014, s. 214).
- J. Artikel 2.1 a x – skydd av privatlivet och personuppgifter samt säkerhet i nätverks- och informationssystem
- i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).
 - ii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148 av den 6 juli 2016 om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen (EUT L 194, 19.7.2016, s. 1).

Del II

Artikel 3.1 avser följande unionslagstiftning:

- A. Artikel 2.1 a ii – finansiella tjänster, produkter och marknader och förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism
1. Finansiella tjänster
- i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).
 - ii) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EUT L 354, 23.12.2016, s. 37).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).
 - iv) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG (EUT L 173, 12.6.2014, s. 1).
 - v) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

- vi) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).
 - vii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (EUT L 257, 28.8.2014, s. 1).
 - viii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) (EUT L 352, 9.12.2014, s. 1).
 - ix) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 337, 23.12.2015, s. 1).
 - x) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution (EUT L 26, 2.2.2016, s. 19).
 - xi) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 av den 14 juni 2017 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad, och om upphävande av direktiv 2003/71/EG (EUT L 168, 30.6.2017, s. 12).
2. Förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism
- i) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).
 - ii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EU) nr 1781/2006 (EUT L 141, 5.6.2015, s. 1).
- B. Artikel 2.1 a iv – transportsäkerhet
- i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 376/2014 av den 3 april 2014 om rapportering, analys och uppföljning av händelser inom civil luftfart om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 996/2010 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG, kommissionens förordningar (EG) nr 1321/2007 och (EG) nr 1330/2007 (EUT L 122, 24.4.2014, s. 18).
 - ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/54/EU av den 20 november 2013 om vissa flaggstaters ansvar i fråga om efterlevnad och verkställighet av 2006 års konvention om arbete till sjöss (EUT L 329, 10.12.2013, s. 1).
 - iii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/16/EG av den 23 april 2009 om hamnstatskontroll (EUT L 131, 28.5.2009, s. 57).
- C. Artikel 2.1 a v – miljöskydd
- i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG (EUT L 178, 28.6.2013, s. 66).
-